

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos postai sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Csütörtök, január 22.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesércikk: Általános derűtlenség.
- A képviselőház ülése.
- Thaly Kálmán a mágánok ellen.
- Apponyi és a katonai javaslatok.
- Oth János élt?
- Csák Csirjék üdvözlése.
- Éjjeli botrány egy színésznő lakásán.
- A halálugró tolvaj.
- Egy országos szélhámós letartóztatás.
- A csoda-rabbi eltűnt.
- A belügyminiszter megjegyzése Arad költészetére.
- Dohányzás a vonaton.
- Az orvostani intézet botrányai.
- Kedélyes fatolvajok.
- Tárca: Balassa Bálint. Irta: Károly József.
- A régi kép. Irta: Krudy Gyula.
- Regény-Csarnok: A távollévő. Irta: Montégut Maurice.

Általános derűtlenség.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, január 21.

Ma itt sokat nevetnek és mindenki nevet, jóízűen és szívből és szinte kíváncsian volna, ha ez általános derűtlenség egy kissé a periferiákra is átragadna, a hogyan Apponyi nevezte a vidéket, midőn a parlamenti fuzió végbemenetele után sokallotta a főispánok kicserélésének késedelmét a — periferiákon. Bizony elkelve egy kis jókedv mindenütt ebben a nyomasztó atmoszférában, a melyhez hasonló csak a vulkánok pusztító kitörése előtt uralkodhatik.

Csakugyan ellenállhatatlan komikum is rejlik abban a helyzetben, melyet Apponyi

az ő legujabb föllépésével teremtett, még több a szereplőben, legtöbb pedig azon különös körülményben, hogy a tragikus pózzal kurtán-furesán megindított nagyszabású akciónak látható már a háttérben annak idélen torzszülöttje.

Hogyan is juthatott eszébe Apponyinak s az ő hiveinek a nemzeti aspirációk címén formált követelésüket újra bemutatni, midőn annak ellenértékét felvették már akkor, a mikor Széll programját elfogadva, a hatalomban és a hatalom nyújtotta előnyökben oly bőven részesedtek. És hogyan juthatott eszébe most, midőn az országot a küszöbön álló törvényjavaslatok a teljes anyagi tönkrejutással fenyegetik; midőn a — periferrák-ról ezrenként-vándorol ki a kenyér nélkül maradt nép; midőn a sorvasztó osztrák függőség ellen hangosan nyilatkozik meg országszerte az általános felháborodás, és midőn a hadsereg részére követelt pénz és véráldozatokat ma már a nemzet csak úgy hajlandó megadni, ha fiait egy magyar hadsereg számára áldozza, mely hadsereg a súlyos milliókat itthon a magyar fogyasztás érdekében költi el: hogyan juthatott eszébe éppen most a nemzeti közérzet kohójának ezen forrongása közben, előlépnie Apponyinak és életmentésül követelni a nemzeti aspirációk azon játékpénzét, a melyet maga s párt-hivei javára már beváltott és melynek újabb ellenértéke a nemzeti kardbojt köré fűzött s rég elhangzott óhajok teljesítése volna.

Most arra kíváncsi a világ, hogy kinek és minek akart Apponyi evvel a diversiojával hasznára lenni? a nemzetnek, a magyar népnek? Az már rég túl van az ő aspirációival Apponyiéknak a suttból elővett poros programján, az már nem tekinti az ő törekvései vezérének azt, a ki a felemelt kvótát megszavazta s az új kiegyezéssel inaugurált gazdasági függőséget betéve is elfogadta. Vannak, akik azt állítják, hogy bizonyos irányban fölfelé teendő szolgálat képezné a váratlan akció alapját, a mennyiben az aspirációk lényegesebb részeinek elejtése vagy elodázása fejében jelentéktelen koncessiók nyújtatnának, melyek mint nagy vívmányok könnyitnék az ujonc-javaslat keresztül vitelét és a szabadelpártban az Apponyi töredék hivatottságának emelését föl és lefelé.

A lapok ugyan azt híresztelik, hogy Apponyi legujabb fellépésével Jászberényben tett amaz ünnepélyes ígéretéhez akar hű maradni, hogy a nemzetnek a katonai követelések címén tervezett semmiféle újabb megterheléséhez hozzájárulni nem fog. Ezt a föltevést plausibilissé teszi ugyan az az általános meggyőződés, hogy Apponyi vagy egészen leszerel, vagy minimális engedelményekkel is beérve vonul vissza, és így valószínű, hogy fellépése csak a külszin megóvását célozta. Mindazonáltal ezt a föltevést itten senki sem hiszi.

Sokkal valószínűbbnek és Apponyi multja s egyéniségéhez simulóbbnak tartják azt,

TÁRCA

Balassa Bálint.

(Történeti színmű. Irta: Martos Ferenc dr. Az aradi színpadon először adják 1903. január 22-én.)

Sok irodalmi körben halottam, sőt még a sajtónak is tetemes része hangoztatta annak idején, midőn Martos Ferenc színművét a fővárosban előadták, hogy haladunk a korral. A franciáknak megvan az ő Cyranójuk; nekünk megvan a mi Balassánk.

Hogy mennyire hibás e nézet, annak igazolására legyen szabad egy kis összehasonlítást tennem. Rostand Cyranot minden oldalról úgy megvilágította, hogy szemünkben igazi hősnek tűnik föl, ámbar lehet, hogy Rostand Cyranója nem felel meg az igazi Cyranonak. Dehát a költőnek szabad az igazságot elferdíteni. tetzetős mezbe öitöztetni, hiszen azért költő, ez a hivatása. Így a költőnek megbocsájthatunk ama műélvezetért, melyben bennünket részestett. De mindjárt feltámad a neheztelés, ha a költő az igazat nem szépen fordítja el.

Hazudni szabad, csak rajt ne fogjanak. Már pedig, ha a hazugsággá alakított igazság felüti fejét lépten-nyomon, megvan a baj. A szerzőt rajtafogták és nem hisznek többé neki.

Rostandnak elhisszük, hogy Cyranó olyan lehetett, a milyennek ő rajzolta. Cyranó igazi

hős, igazi férfi, igazi jellem, ki szerelmét igazi önfeláldozással tudja szívében rejtegetni és csak akkor meri megvallani imádotjának, a ki most már szabad, mikor végét érzi közelgeni.

Cyranot hősnek látjuk mindig; hőssé teszi őt környezete is, mely hatalmas ellenlábasa.

Martos Ferenc Balassája nem minden tekintetben hős. Annnyiban hős, hogy vitéz, hogy harcias. De e hősiességet Martos nagyon alacsony nívóra emeli azzal, hogy köréje csupa pipogya embereket állít, a kikkel bárki könnyen elbánhatnék. Romantikusnak elég romantikus, de nem hősi tett, hogy három udvaroncot minden ok nélkül, csupán csak azért, hogy egy ismeretlen hölgy zavartalanul találkozhassék lovogjával, kibív párviadalra. Szép dolog hölgynek szolgálatot tenni, de legalább okot talált volna a mérközésre, nehogy az udvaroncok őt hetvenkedő kalandornak tartásák. Ilyet Cirano nem tett volna, Cyranonak erősebb, hatható-sabb oka volt arra, hogy a vicomte-ot ledöfje. Balassa el akarja szöktetni másnak feleségét. Vajjon igazi férfi, hős lovag cselekszi-e ezt? Szabad-e jellemes férfunak ilyen gondolattal csak foglalkozni is?

Cyranó nem tehette volna ugyanazt Roxán-nal? Alkalma volt rá, de nem cselekedte.

Azt hiszem, szükségtelen lenne tovább összehasonlítani e két hőst. Mindenki be fogja látni hogy alapos tévedés volt Balassát Cyranóhoz hasonlítani. Talán annyiban hasonlóak egy-

máshoz, hogy mindkettő költő volt. De költő és költő között is lehet különbség, miként a csillag és csillag között. Van kisebb, van nagyobb; egyik fényesebben ragyog, a másik halványabb. De nem célozom eldönteni, vajjon melyik a kettő közül ragyogóbb.

Martos Ferenc Balassa szerzője sokat tanult és a tanulmányozás nyomát hagy minden művében. Főként a francia romantizmus hatása alatt áll. Már ifjúkori művein is, melyekkel az aradi realiskola önképzőkörében működött, észrevehető az idegen hatás. Azóta sokat dolgozott, sokat tanult, de eredetiségre sohasem vergődhetett. Nem csak Balassájáról mondom ezt, hanem a lapokban megjelent lyrai költeményeiről is. De ezzel nem akarom tehetségét ócsárolni. Van érzéke, van költői lelkülete a szép iránt, csak hogy az idegen békák még fogva tartják. Ha tehetsége eredeti csapásokon fog haladni, üdvözölve fogjuk őt ujkori irogárdánk legjobbjai közé igtatni.

Balassa Bálintja első nagyobbszerű alkotása. Nem csodálom, ha fogékony lelkét meghatották Balassa gyönyörű versei; van-e oly ifjú szív, a ki nem sajnálattal dobogna fel, ha elővassa a szerencsétlen poeta szerelmét, csalódásait és szenvedéseit?

Szerzőnk agyában eme hatás alatt megfogamzott az eszme a sokat szenvedett, hánytvetett éltű költőt színpadon előnkbe állítani.

Csak hogy Martos nem az igazi Balassát vi-

hogy Apponyi és hivei a Széll-kormány jelen válságos helyzetében elérkezettnek látták az időt és alkalmat, hogy a minisztériumnak a régi gárdából benn maradt egyik tagját, Fejérváry bárót a kabinetből kitarják és befolyásukat, melyet a Széll-kormány alatt eddig is tervszerűen és sikerrel fejlesztettek, ezáltal döntőleg megerősítsék. Vannak, akik azt is állítják, hogy az egész kabinet megbuktatásával egy agrár-klerikális minisztérium alakításának célja lappangana Apponyi föllépése mögött, kit ebben a törekvésében 80—90 elszánt párthive támogatna. A szám nem teszi ki, mert ha a vállalat sikert ígér, rögtön kerül ennek a kormánynak is elég nagy pártja. Ez az utóbbi nézet azonban kevés hívőre talál, mert hiszen van az agrár-klerikális uraknak annyi eszük, hogy a kormányra váró rendkívüli feladatokkal szemben, megvárják, míg azok mellett a liberális Széll-kormány elvérzik, és ők csak a tisztult helyzetben veszik át a megbukott liberális örökét.

Apponyi azonban — közmegegyezés szerint — rendkívüli kudarcnak néz eléje. Fejérváry nem fog menni, és úgy ő, mint Széll, szilárdan állani fognak azon ígéretnél, a melyet a Felség előtt tettek, midőn a javaslatok keresztülvitelére vállalkoztak. Úgyök ugyan nem népszerű és a közvélemény és a parlament vihara elseperheti ugyan őket, de nem a táborukban lappangó tehetetlen fondorlat. Ellenben Apponyi nem fog lemondani az elnöki székről, sem a pártból ki nem válik, hanem megelégszik a legici-picibb formuláskával, melyet kudarcra leplezéseül Széll Kálmán fog neki nyújtani s melynek oltalma alatt a külön asztalhoz ült hivesek ismét visszatérnek elhagyott társaikhoz, az ősi tiszteltemeltő s kifogyhatatlan husos fazék köré. Ezt tudja itt mindenki s mivel előre látja a komédia végét, kacag szivből azokon, kik drámának szánták és most keturnuszban, tragikus álarc alatt játszó.

TÁVIRATOK.

A német trónörökös Pétervárott.

Pétervár, január 21. Az orosz trónörökös és Alvensleben gróf német nagykövet ma a téli palotában meglátogatta a német trónörökösöt.

szí a színpadra. Ő hőst akart belőle alkotni, ámbar Balassát nem lehet hősként ábrázolni; van egy pár vonás jellemében, melyek férfira vallanak, de alapjában véve nem az. Balassa csapodár volt, sok leányt és asszonyt tévútra vezetett, ámbar Losoncy Annát szerette. Így nem tesz férfi. Aztán megházasodik; olyan nő vesz el feleségül, a kit nem szeret; szerelmet hazudik neki. Ilyet sem cselekszik férfi. Majd kis fiával együtt, midőn sokan azzal vádolták, hogy törökké lett, áttér a katolikus vallásra. Jellemes férfi ezt sem cselekszi. Tehát a valódi Balassa nem volt igazi férfi.

Szép feladatot tűz maga elé a költő, ha egy ilyen alakot hőssé akar tenni. Ha sikerül neki, fáradsága nem vész kárba. — Martosnak nem sikerült Balassát hőssé alkotni. Hogy miért nem, azt már fennebb elmondtam. Balassa környezete hitvány, ilyenből nem dicsőség kimagaslani; aztán a szerző olyan tetteket végeztet vele, aminők nem illenek hőshöz. Ilyen például a megoldás. Balassa a börtönből Pető segítségével megszökik. Noha előbb megmondta Annának, hogy inkább a halált, mint a házasságot választja. Igazi hős, nyugodt szívvel várja a történendőket, nem pedig a legelső alkalommal megszökik. Szökésének mentsége szabadságszerelése. Ez nem mentség azok után, a miközte és Anna között történtek. Balassa megtudja, hogy Anna szereti, megmondja neki, hogy csak őt akarja feleségül venni, ha nem,

Pétervár, január 21. A német trónörökös már egészen jól van és csak óvatosságból kell még holnap szobában maradnia. A cári pár délután meglátogatta a trónörökösöt.

Harc Venezuelában.

Páris, január 21. A *Matin* jelenti Caracasból tegnapi kelettel: Riera felkelő tábornok tegnap éjjel tájban megtámadta Corót. A városban *tíz óra hosszat folyt a harc*. A halottak és sebesültek száma nagy. A kár is jelentékeny. A felkelőcsapatok visszavonulnak. A kormány és Caracas lakossága aggodalommal várja Bowen tárgyalásainak eredményét, mert az élelmiszerek nagyon megdrágultak és nemsokára teljesen elfogynak. Caracas utcáit a Bolívar tér kivételével nem világítják többé.

A képviselőház ülése.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, január 21.

Maga a mai napirend nem vonzott senkit a Házba, annyira nem, hogy Apponyi Albert gróf fél 11-kor még mindig nem nyithatta meg az ülést, oly kevesen jöttek a Házba. Hiszen a napirenden levő jelentések miatt nem is várt volna, de harmadszori szavazás is volt közte, azt pedig száz képviselő nélkül nem lehet elintézni. Végre is 11 óra felé megnyithatta az ülést. Alig intézték el a cukorjavaslatokat, a képviselők kitódultak a folyosókra, a hol a napok óta folyó katonai témák voltak ma is a társalgás és vitalkozás egyedüli tárgyai.

A legérdekesebb csoport Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter körül képződött. Itt Gromon Dezső államtitkár, Bolgár Ferenc, Justh Gyula, Hentaller, majd Kubinyi Géza vitatták meg a dolgok állását.

Feltűntek az *Andrássyak* is, a kik újból békeangyalokként szerepelnek. Az általános vélemény az, hogy a katonai javaslatok tárgyában Apponyi részéről tett észrevételek békés uton simittatnak el és a holnapi szabadelpvüparti értekezlet talán tisztázza a helyzetet.

Az ülés végén két interpelláció volt.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Piósz Sándor, Darányi Ignác és Cseh Ervin miniszterek.

Elnök fél 11 óra után nyitja meg az ülést és bemutatja az irományokat.

ugy inkább megval. Tehát elhatározta magát a halálra és mégis szökik. De visszatarthatta volna őt a remény, hogy kegyelmet kap, mert Anna megígérte, hogy kieszközli azt.

Anna nem a valódi Anna. Losonczy Anna valójában nem szerette Balassát; csupán tetszelgett magának azzal, hogy egy daltás költő udvarol neki és hozzá intézi verseit. Martos nemesebbnek tünteti fel Annát. Bemutatja a gögös, büszke Annát és a szerelmében busongó szerelmeit. Csak az szorul magyarázatra, hogy miért nyújtja Anna mégis Ungnadrnak kezét, noha Bálintot szereti. Igen! A történeti hűség kedvéért kell Annának Ungnadrhoz férjhez menni. Itt Anna nem igazi nő.

Legsikerültebb aiek a bolond. Martos szípkázó szellemességgel ruházta fel a csörgősapkást.

Lovagias, férfias a'ak don Alvarez. A többi férfi azonban hitvány, nevetséges csöcselék; különösen Teuffenbach és Ruber. Ungnad is csak akkor bátor, mikor ép, biztos helyen tudja a bőrét, máskülönben a szájhősök mintaképe. Ilyenekkel Balassának nem nehéz elbánni.

A nők közül Ungnad Fruzsina érdekes aggszűz, ki a férfi nevének hallatára, miúdjárt lángol.

A többi nő jelentéktelen; talán még a királyné, a távol hona után áhító, ábrándos, szerelmes nő vonhatja magára figyelmünket.

(Kiseb ügyek.)

Steiner Ferenc előadó suttogó hangon be-terjeszti a közgazdasági bizottság egy jelentését.

Felkiáltások: Nem hallottuk! Mit akar?! Mondja el még egyszer! (Derűtség.)

Kubik Béla: Mit titkolódik?! •

Teleki Sándor gróf jegyző jelenti, hogy Csernoch János a végrendelet nélkül elhalt alsóbb rendű papság hagyatéka tárgyában és Krasznay Ferenc a készfizetések felvétele tárgyában interpellálni fognak.

A Ház ezután harmadszori olvasásban is elfogadta a cukorjavaslatokat.

Fischer Sándor előadó előterjesztésére a Ház tudomásul vette a Zulrzyk ausztriai és Mniszek magyarországi község közti határvonalról, a pozsonymegyei Pálffy-erőterületnek Mosovármegyéhez való átsatolásáról és a torontálmegyei Aurélháznak Temesvármegyéhez való átsatolásáról szóló jelentéseket.

Mandl Pál előadó a konzuli bíróságoknál polgári peres ügyekben követendő eljárás szabályozásáról szóló jelentést referálta el, mire a Ház azt vita nélkül tudomásul vette.

Következtek az interpellációk.

(Az alsóbb rendű papság hagyatéka.)

Csernoch János a bel-, kultusz- és igazságügyminiszterekhez intézett interpellációjában kérde, hogy miért nincs a végrendelet nélkül elhalt alsóbb papság hagyatéki eljárása szabályozva? Szándékozik-e a kormány intézkedni az iránt, hogy az ügyességek az egyházi hatóságokkal folytatott pereket beszüntessék? Szándékoznak-e intézkedni, hogy e perek ne bírói, hanem közigazgatási uton intéztessenek el? Az interpellációt kiadták a minisztereknek.

(A készfizetések felvétele.)

Krasznay Ferenc a kiegyezésről szólva, azt rossznak tartja.

Endrey Gyula: Fekete-sárga kiegyezés!

Széll Kálmán miniszterelnök: Nem áll!

Endrey: Nem fekete-sárga?

Széll Kálmán miniszterelnök: Nem! Jó kiegyezés?

Krasznay a miniszterelnökhöz intézett interpellációjában azt kérde, hogy tekintettel a *Fremdenblattnak* január 17 én megjelent ama cikkére, a mely Széll miniszterelnöknek a készfizetések felvételére vonatkozó előadását nem tartotta a megállapodásoknak megfelelőnek és e cikket a magyar kormány meg nem cáfolta és arra tekintettel, hogy a készfizetések felvételéhez fontos közgazdasági érdek fűződik, kérde Szélltől, hajlandó-e az osztrák kormánnyal a készfizetések felvételére vonatkozólag kötött megállapodás tartalmát szabatosan közölni a képviselőházzal?

Széll Kálmán miniszterelnök azt feleli, hogy a készfizetések felvétele *nincs benne a kiegyezésben*, mégis a valuta-törvény szelleménél fogva rendezni akarta e kérdést. fenntartja a jan.

Szerkezet dolgában is van kifogásolni való. A 3. és 4. felvonás között a függöny általános zürzavar között gördül le. Balassát nem ítélték el a harmadik felvonásban, a negyedikben pedig börtönben ül. Ez a szerkezeti összefüggés kárára van. A megoldást pedig egészen elrontotta. „Deus ex machina“-t nem hozhatott a darabjába, mert a classicus dráma ideje lejárt, hát fogta magát és hőst megszöktette. Mily szépen oldhatta volna meg: Anna visszatér a királynővel, kegyelmet hoz számára; így a megoldás nagyon nemes. De a szerző itt akarta történeti hűségét megővni, abban az esetben, ha Balassa bevárja a történendőket, nélkül kellett volna vennie Annát; tudjuk azonban, hogy Anna sohasem lett Bálint neje. A történeti hűséget ugyan megvédelmezte, de a megoldást elrontotta. Balassa igazában nem szökött; de, ha a szerzőnek úgy tetszik, szökjék. A történeti hűség megővására, történeti hazugságot alkalmaz.

Megjegyzem még, hogy Ungnad vádolhatta volna Bálintot azzal, hogy a törökkel paktál, ha lejött volna a menyországból. Ungnad régen halott volt már, midőn Bálintot vádolták; Balassa pedig rőtől is elvált és kis fiával török földön élt. De ha a szerzőnek mindegy, hogy a későbbiek előbb vádolják hőst, azt hiszem, nekür is mindegy.

Utoljára agytam Martos legnagyobb érdemét. Gyönyűsen tud verselni; jambuszai szé-

16-án tett ama kijelentéseket, hogy a mikor a bankjegyeket február 28-án bevonják, az ezt követő napon a két kormány törvényjavaslatot fog betérjeszteni a készfizetések felvétele tárgyában. (Tetszés). Ezt elodázni nem lehet, ezt nem teheti sem a magyar, sem az osztrák kormány. Ezt a megállapodást sem kifogásokkal, sem ürügyekkel nem lehet megváltoztatni. Ez alól senki sem bujhat ki. Nem törődik a Fremdenblatt cikkével, neki ahhoz semmi köze, neki csak ahhoz van köze, hogy Körberrel és Böhm-mel miben állapodtak meg. E megállapodás szerint csak a vis major odáznatná el a készfizetések felvételét. Kéri a válasz tudomásul vételét. (Helyeslés.)

Krasznay Ferenc a válasz ténybeli részét tudomásul veszi.

A Ház tudomásul vette.

(A katonai javaslatok.)

Szell Kálmán miniszterelnök javasolja, hogy a katonai javaslatok tárgyalását pénteken kezdjék meg. (Zaj a szélsőbalon).

Barabás Béla a katonai javaslatok visszavonását követeli. Utal az ország szegénységére. A katonai létszám emelése nem Magyarország érdeke, csak dinasztikus érdek. Azt az ellenindítványt nyújtja be, hogy az ujoncemelésről szóló javaslatot vegyék le napirendről. (Helyeslés a szélsőbalon).

Ha indítványa el nem fogadtatnék, úgy kéri a javaslatoknak az osztályokhoz való utasítását. Kéri, hogy miért nem kezdik meg a költségvetés tárgyalását. Felsorolja mindazon javaslatokat, a melyeket most tárgyalni lehetne.

Az állami tiszteviselők fizetésének emeléséről szóló javaslat sürgős betérjesztését követeli. A katonai javaslatok tárgyalása addig fog tartani, hogy újabb indemnitásra lesz szükség. (Nagy zaj). Tárgyalják tehát most a költségvetést. (Eljenzés).

Rakovszky István hozzájárul mindenben Barabás javaslataihoz. Annál inkább kéri a katonai javaslatok levételét, mert az egészről fél. Indítványozza, hogy a költségvetést tüzzék napirendre.

Szederkényi szintén hozzájárul a javaslatokhoz.

Szell Kálmán miniszterelnök feleslegesnek tartja az osztályokhoz való utasítást. A hadsereg emelése az ország közbiztonságának érdeke. Tiltakozik Barabás azon állítása ellen, hogy az állam a megyéktől ötven milliót eiharácsolt, mert az árvapénzek kezelését a törvény értelmében vette át az állam a megyéktől. A katonai javaslatok tárgyalását szombatira kéri kitűzni.

A képviselőház ilyen értelemben határozott. Szombatig nem lesz ülés.

Orth János éli?

(A szentgalleni törvényszék ítélete.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 21

1887. februárjában Svájcban, a szentgalleni bank hivatalnokai egy idősebb, daliás urat láttak a bank épülete mellett huzódó csendes utcában fel-alá járkálni. Sokáig nézegette a bank épületét, mintha habozna, vajjon belépjen-e? Végre elhatározta magát és katonás léptekkel indult a kapu felé.

Az igazgató szobájában először bezáratta maga után az ajtót, azután bemutatkozott:

— Báró Messhengen ezredes vagyok, János magyar osztrák főherceg főkamaraasa. — Elmondta, hogy ura vagyonának egy részét a szentgalleni bankban akarja elhelyezni, mert háborus hírek keringnek mindenfelé. A főherceg részéről ez a háborúhír azonban csak ürügy volt. Már ekkor nyílt titok volt, hogy János főherceg és a becsi udvar között „nincs minden rendjén és a főherceg jónak látta vagyonát biztonságba helyezni.

Rövid idő múlva János főherceg csakugyan elhagyta linzi tértaracsos állását és a felső-ausztriai Orth kőstélyba vonult vissza, a festői fekvésű Traunsee mellé.

Az 1889. januárjában a főherceg barátjának, Haberler Ferenc dr. lovag bécsi ügyvédnek széleskörű felhatalmazást adott, hogy nevében aláírhasson bármely okiratot és bármekkora összegeket felvehessen. Alig egy hónappal később János főherceg lemondott főhercegi címéről és az azzal járó összes jogokról és felvette az egyszerű, polgári Orth János nevet.

Már a következő évben, 1890-ben Orth János megesküdött egy polgári származású nővel, megvásárolta a Santa Margaretha vitorlást, mely 1890. június 11-én, különböző árukkal megterhelve elhagyta La Plata kikötőjét. Az ut célja Valparaiso volt; Orth János és neje az elindulásakor minden bizonynyal a fedélzeten voltak.

A hajó nem érkezett el Valparaisoba és az indulás napjától fogva a Sta Margaretháról és tulajdonosáról többé semmiféle biztos hír nem érkezett Európába. A szentgalleni bankban elhelyezett vagyonból azóta nem vettek fel semmit és ez elég bizonyítéknak tetszett arra nézve, hogy Orth János nincs többé az élők sorában.

Az osztrák magánjog szerint az eltűnés napja után harminc évvel tekinthető Orth Já-

nos halottnak, addig tehát Haberler dr. kezeli az eltűnt vagyonát.

1896. nyarán Haberler dr. lovag az Orth János nevére egy másik svájci pénzügyintézetben, a freiburgi bankban letett összegeket felvette. A szentgalleni bankhoz hasonló kéréssel fordult, azonban ez a pénzügyintézet kérését visszautasította. Dr. Haberler nem ragaszkodott kérelméhez tovább, azonban a bank maga több svájci és németországi törvényszékhez fordult, amelyek mind helyeselték eljárását. Később azonban Haberler dr. mégis a bírósághoz, a szentgalleni kanton-törvényszékhez fordult a betét kiadása végett. A kérés megokolása igen érdekes.

A megokolás a) pontja így szól: „Orth János halála nincs bebizonyítva és nem is valószínű. A kanton-törvényszék Haberler dr. álláspontjára helyezkedett és a bank indokait, melyekben ez be akarta bizonyítani, hogy egy időközben elhalt ember által adott meghatalmazás nem érvényes, visszautasította. Az ítélet indokolásának utolsó szakasza így szól:

„Mindezekből az következik, hogy Orth János minden jogi valószínűség szerint él és az 1890. január 9-én adott meghatalmazás tehát még érvényben van.”

Orth János, a szerencsétlen Habsburg halála tehát még egyáltalán nem bizonyos. E mellett szólnak az időnkint fel-feltűnedező hírek is, melyek szerint Orth Jánost majd Dél-Afrikában, majd Algírban látták. Lipót Ferdinánd főherceg, ma már Wölffling Lipót erős meggyőződése szerint Orth János fivérének, Szalvátor főhercegnél él a boleári szigeteken.

Apponyi és a katonai javaslatok.

(Konfliktus a szabadelvű pártban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 21.

A szabadelvűpártban kitört konfliktus ügyében megnyilatkozott ma a félhivatalos lap. Máskor cáfolni szokott, most azonban csak *tulzásnak* nevezi mindazt, amit Apponyi és a volt nemzeti pártiak elhatározásáról a lapok irtak. Csak *tulzás*, tehát a dolognak okvetlenül van alapja.

A konfliktusról legújabb távirataink ezek:

pen pattognak, rimek csengők, nyelvezete költői. A külső dísz gyönyörűen alkotta meg.

Igen ám, de hogy néznek ki a gyöngysorok közönséges kelmén? Ha a kelme helyem volna, mint pompáznék az egész!

Károly József.

A régi kép.

Irtá: Krudy Gyula.

A dédapám képe a szobám falán függött és keskeny aranyozott rámái közül gyermek éveimre vigyázott.

Némely régi képet annyira megszokunk, hogy szinte nem is látjuk őket többé. Ott függnek a falon a pásztorok, a pásztörnök, völgyek és hegyek, mozdulatlanul, ahogy piktoruk megfőstötötte őket. Csak némely képeknek jut az a szerencse, hogy mindennap élvezzük őket... Régi piktoroknak tudományuk volt az olyan arcképek megfestése, amelyek szemükkel mindig arra néztek, amerre a szemléző állott. Így dédapám portréja elől sokat bujdosam gyermek koromban, ám az öreg ur vadgalamb színi kabátja, magas gallérijába huzva nyakát, világos kék szemével mindig figyelemmel kísért. Merre járok és mit teszek? A magashátú divány mögé bujva, hányszor akartam elrejtetni titkos pajkosságomat! Ha a divány mögül, ha

kiléstem, dédapám gunyosan, vidáman és karörvendően mosolygó tekintetével találkoztam.

Miután magányos, csendes és otthonülő férfiú voltam, sokat tépelődtem, a hajdani ember arcképével. Míg az atyámtól örökölt pipákat szivtam a bőrkanapén, sokszor ellágyított az arcképes öreg ott a falon. Ki voltál te, mult időknek gavallérja? Tudod-e az elporlott ujjakat, amelyek szürke üstököd simogatták? És él-e még egy is a gondolhatók közül, amelyek síma homlokod alatt tojásaikból kikeltek, a bor vagy vita mámore közepette? Hajdani örökemlék perced végkép elröppentek a régi házból és csupán a bu nyomai látszanak a kikoptatott pádimentumon?

Egy este, hölgyeim, a hitves nő, akit szerettem, látogatásunkra megérkezett a nagy városból.

Őszi este volt. A nagy fák a ház körül beszédesebben kedvükben voltak. A színésznő a kályha mellé telepedett és lábait felhuzta, mint a regényhősnők. — Egyszerre a dédapám akadt meg a szemem. Pajkosságából-e, vagy meggyőződésből így szólt:

— Lám, eddig nem is vettem észre, hogy mennyire hasonlít a dédapámhoz!

A szél zugott odakünn és dédapám sokkal figyelmesebben nézte a szobában történelmőket, mint egyébkor. Hátat fordítottam neki:

— Ó sánta volt, — mondtam.

— Az nem látszik a képen, — szólt a

művesznő. — De ha látszanak is, akkor is nagyon tetszene nekem az öreg ur. Ha itt vagyok, néha arra gondolok, hogy az öreg ur lejön hozzám és udvarolni kezd. Mondja, sohasem tapasztalta, hogy kísértet jár ebben a házban? Szeretném, ha volna itt valami öregasszony, aki a kísértetekről mesélne nekem. Különben milyen körülmények között halt meg dédapja?

Tompa hangon feleltem:

— Rejtélyesen...

— Hogyan?

Gondolkoztam dédapám halálának körülményein:

— Ha jól emlékszem, azt hallottam felőle, hogy nagy szoknyakergető volt. Hetvenéves korában egy hegyaljai menyecskehez járt udvarolni. De egyszer elragadták a lovak, a szekér alá került, ez a vége.

A színésznő nem volt megelégedve a történettel.

— Mást nem tud felőle?

— Nem.

A színésznő ezt rossz néven vette, megharagudott és bezárkózott a szobájába. Kérleltem, nem engedett, könyörgtem, gorombáskodott. Az ajtó zárva maradt...

En pedig levettem a falról a pisztolyt és belőttem a dédapámra.

A béke-közvetítő.

Budapest, január 21.

A tegnapi nap folyamán, amint a *Magyar Estilap* mai száma jelenti, a helyzet csak annyiban változott, hogy gróf *Andrássy Gyula* közvetítő gyanánt lépett föl *Apponyi, Széll és Fejérváry* között. Ő vállalkozott arra, hogy a differenciákat kiegyenlíti a nevezett faktorok között és nyélbe üti a békét.

A M. E. szerint *Fejérváry* engedett egyet mást a katonai javaslatok dolgában, különösen a póttartalékosok kérdésében. Ez azonban csak detail-kérdés és nem érinti a lényegét a dolognak. Ma délután összejöttek újra *Apponyi, Széll, Fejérváry* és negyediknek gróf *Andrássy Gyula*.

Hetvenöt képviselő.

Budapest, január 21.

Egy másik estilap szerint a szabadelvűpártban tegnap és tegnapelőtt egy ívet körtettek, melynek aláírói arra kötelezték magukat, hogy a katonai javaslatok dolgában föltétlenül követik *Apponyi Albert* grófit.

Ezt az ívet ma reggelig *hetvenöt képviselő* írta alá. A nyilatkozat szerint, ha *Széll, Fejérváry* és *Apponyi* nem tudnak megállapodni, valamennyien *kilépnek a pártból*.

A képviselőház mai ülésén is egyes csoportok összeállították azoknak a névsorát, akik *Apponyi* kiválása esetén vele együtt kivonulnának a szabadelvű pártból. Állítólag maga *Széll Kálmán* is csinált egy ilyen listát s ezen az íven *hetvenöt név szerepel*. Ennyire teszi a kormányelnök a disszidensek számát. Egyéb listák is körülbelül ennyi nevet mutatnak ki, közöttük érdekes a *Nyegre Lászlóé*.

Budapest, január 21.

A helyzetet jellemzi az a verzió, a mely *Széll Kálmán*nak a királynál történt fogadtatása körül merült föl. Ez a hír így szól:

Széll Kálmán tegnap kijelentette, hogy a krízis dolgában a legközelebbi napokban felutazik Bécsbe a királyhoz.

— Felmegyek — mondotta *Széll*, — de nincs kedvem hozzá. A katonai javaslatok dolgában már sokszor kellett az *Apponyi* ellentétes nézeteit tolmácsolnom a felség előtt, s a mikor ezt legutóbb megtettem, a király türelmetlenül szólt:

— Wer ist denn eigentlich der Ministerpräsident in Pest? *Széll* oder *Apponyi*?

(Tulajdonképpen ki a minisztereink Pesten. *Széll-e* vagy *Apponyi*?)

A félhivatalos.

Budapest, január 21.

A félhivatalos „*Magyar Nemzet*” ma esti számában *Tulzó híresztelések* címen szintén megemlékezik a szóban forgó válsághírekről. A félhivatalos kijelenti, hogy ezen tulzott híresztelésekkel szemben az igazság csak annyi, hogy a véderőjavaslatok tárgyában *megbeszélések folytak és kívánságok merültek fel*, melyek azonban nemcsak válságnak, de még csak konfliktusoknak is kizárják a lehetőségét.

Más forrásból vett újabb értesülés szerint már megtörtént *Apponyi Albert, Széll Kálmán* és *Fejérváry báró* között a megegyezés, mely szerint a szabadelvűpárt értekezletén a volt nemzeti párt egyik tagja, valószínűleg *Hódossy Imre Kiváncsi jegyzékét* terjeszt elő, melyben felsorolja a párt egyrészének óhajait, kérve, hogy azokat a legközelebbi ujoncjavaslatoknál vegyék figyelembe.

Ezzel szemben jól informált helyről azt jelentik, hogy a válság még egyre tart.

A katonai javaslatok vitája.

Budapest, január 21.

Az éjjeli órákban jelentik: A katonai javaslatoknak szombaton meginduló vitája előreláthatóan messze el fog nyulni. Az ellenzék *százharmincra teszi* azon képviselők számát, a kik a katonai javaslatokat *semmi szín alatt nem fogadják el*, ezek kivételével, *majdnem mind föl fognak szólni*, úgy, hogy az általános vita befejezését megközelítőleg se lehet jelezni.

A *Kossuth*-párt annak idején a felhatalmazási törvény körül azért támasztott beható vitát, hogy a katonai javaslatok napirendre tűzését megakadályozhassa. Ez sikerült is. Most az a cél, hogy a katonai javaslatoknak törvényerőre emelkedését megghisítsák, vagy pedig hogy a nagy vér- és pénzáldozatok fejében a nemzeti szempontoknak megfelelő *több engedményre kapjanak garanciákat* a kormánytól.

Az előadó után az első szónok *Ióth János*, a *Kossuth*-párt alelnöke lesz, utána *Rakowszky István* beszél a néppárt részéről.

Politikai körökben az ellenzék ezen akcióját sikeresnek tartják.

Thaly Kálmán a mágnások ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 21.

Thaly Kálmán, a függetlenségi párt ősz politikusa, egyike az ország legérdekesebb egyéniségeinek. Hajthatatlan, törhetetlen s gyakran a tulzásra is kész magyar sovínista, akinek ideálja az a sovínista társadalom, melyben a tagok egymást mulják fölül hazafias lelkesedésben. Az öreg kuruc, a mint tisztelői nevezik, a „mágnások ellen fakadt ki tegnap is, a pezsonyi Tholdy-kör közgyűlésén, melyen ő elnökölt.

Érdekesen szólt a magyarság állapotáról s szavai sok helyütt igazságra találnak. *Thaly Kálmán* a magyar arisztokráciát vádolta meg, hogy nem törődnek a magyarság ügyével.

Beszédéről a következő tudósítást kaptuk:

Thaly Kálmán einök üdvözli a szép számmal egybegyűlt tagokat s hosszasan foglalkozik hazánk jelenlegi helyzetével. Kifejti, hogy a magyar nyelv terjesztésére nehéz idők járnak, a *magyarság északon és keleten* területet vesztett s ennek közönyünk az oka. Ne féljünk attól, ha sovínistáknak mondanak, mert az első: fajunk fenntartása. Ha megirt könyveink néha végig tekint, keserűen fakad ki, minek írta őket? Legfeljebb szindarabot és regényt lopnak belőlük.

Igen nagy baj az, hogy a *magyarországi arisztokrácia a nemzeti ügygel semmit sem törődik*. Régebben voltak köztünk magyar szellemű családok, ma ezek félre vonultak és annyira vagyunk, hogy a budapesti Park klubba az idei farsangra *egyetlen magyar művészt sem hívtak meg*. Jóleső kivételt képeznek a derék, hazafias *erdélyi mágnás családok*.

Már 1890-ben figyelmeztette *Kossuth* őt *Vilmos császárra* és *Kossuthnak* igaza volt. A német császár jobban ismeri a bajainkat, mint valamennyi osztrák miniszter együttvéve. És ez a *Vilmos* nagy sovínista. Ha ő elviselheti a sovínista elnevezést, mi is elviselhetjük.

Más alkalommal *Kossuth*tal Magyarország bajairól beszélgetve, a korrupciót, de még inkább a szervilizmust tartották jelenünk legnagyobb bajának. Ez pedig halálos baj. Amely

nemzet egyszer ebbe beleesett, évszázadok multán sem gyógyul ki belőle. Ellene pedig legjobb orvosság a magyar önértzet és a nemzeti érdekek felkarolása.

A beszéd a hallgatóság között nagy hatást keltett.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.**A színház műsora:**

Csütörtök: *Balassa Bálint*, színmű. Császár Imre vendégfelleptével. (Páros bérlet.)

Péntek: *Egy szegény ifju története*, dráma. Császár Imre vendégfelleptével. (Páros bérlet.)

Szombat: *Szultán* u. operette (Páros bérlet.)

* *Martos Ferenc Aradon*. *Balassa Bálint*-nak, a holnap bemutatásra kerülő színműnek szerzője, *Martos Ferenc* a holnap délelőtti főpróbán maga is részt fog venni. A fiatal színműíró barátai és tisztelői óvációban fogják részesíteni.

* *A szultán*. *Verő György* régen nem haltott és mindig vonzó operettje *A szultán* kerül színre szombaton este az aradi színházban. A bájos operett szombati előadása reprimiz jellegű, a mit az igazgatóság avval is kifejezére akar juttatni, hogy teljesen új felszerelésekkel, új kosztümökkel és díszletekkel adatja a darabot. Megemlítésre méltó, hogy *Zilahy* a darab kosztümjeit Aradon csináltatta, s így a közönségnek módot nyújt arra, hogy egy élvezetes színházi látogatás keretében a helyi ipart is támogassa.

* *A szegedi színház*ból. A szegedi városi színházban dr. *Janovics Jenő* társulata állandóan telt házak előtt játszik. Csütörtökön és pénteken *Raskó Géza*, a Népszínház kitűnő baritonistája vendégszerepelt; „*Carmen*”-ben *Escamillot*, a „*Kék asszony*”-ban pedig *Pierret* énekelte. Mindkét darab címszerepében *Székely Irén* aratott nagy tetszést. Mind a két darabban *Feledi Boriska* is szép sikert aratott. Vasárnap *Strausz* operette-je, a „*Denevér*” került színre zsufolt ház előtt. *Székely Irén*, mint *Rosalinda*, *Feledi Boriska* pedig mint *Adél* tetszett különösen.

Éjjeli botrány**egy színésznő lakásán.**

(Tüntető utcai suhancok.)

Arad, január 21.

Székesfejérvárott immár szélsőséig vitték a színész kultuszt, főleg pedig a színésznők melletti tüntetést. Másod- és harmadrendű csillagok bérkocsijából a lovat kifogni. — oh, ez már *Székesfejérvárott* is tulhaldott álláspont. E helyett azt találták ki, hogy egyik színésznőt a minap csupa művészi elragadtatásból, *talicskán* tolták haza a lakására s nagy ünnepelességek közt fordították ki a kapuja elé.

Ma ismét egy különleges fajta tüntetésről érkezik hír, melyet a „*Székesfejérvár és Vidéke*” így ír meg:

„Tegnap este 11 óra felé *Nagy Mariska* színésznő a színházból *Kórház-utca 32.* szám alatti lakásába ment haza és lehetséges, hogy már nyugalomra is tért, midőn az utcára tekintő ablakot egyszerre csak megzörgeti valaki. Miután a zörgetésre válasz nem érkezett, ez kétszer-háromszor megismétlődött úgy annyira, hogy az ablak is betörtött. *Nagy Mariska* végre is kinyitotta ablakját, hogy rendroutatsa a tolokodó zörgetőt.

— Nézzék kérem — szólott — én egy magános nő vagyok, miért zavarják nyugalmaimat? Nem illik és nem való az, amit önök cselekesznek.

Ez a szónoklat azonban félra borsó volt a jeles firmáknak, akik erélyesen követelni kezdték, hogy bocsássa be őket a színésznő a lakására, vagy legalább *nyujtsa ki a kezét, hogy hódolatuk kifejezése gyanánt sorra csókolhassák*. Mikor aztán *Nagy Mariska* becsapta az ablakot,

a tüntetés olyan fordulatot vett, a minő még nem zengett el dicső városunkban. Mindenféle ocsmány kitételek röptültek az utcán, lármá, zajongás, füttyülés zavarta föl a Kórház-utca lakóit. A tüntetés zajára számos ember csatlakozott a csakhamar felszaporodott tömeghez, a mely — mint szemtanúk mondják — állott vagy száz subancból. Szerencsére nem sok idő múlva megjelent az őrjárat, mely szétkergette a tüntetőket.

A rendőrségen ma délelőtt egyre folytak a kihallgatások az odiózus ügyben. Az eljárás elsősorban *Faz Antal* és *Lang Sándor* kereskedősegek ellen irányul, a kik *Deutsch Árpád* kereskedelmi iskolai tanulóval együtt, főmozgatói voltak a tüntetésnek. A nevezetteket közcsend elleni kihágás eimén vonta felelősségre a rendőrség, *Csismadia József* kocsiist pedig, a ki elsőnek kopogtatott be az ablakon és betörte azt, ugyancsak közcsend elleni kihágás és tulajdon elleni rongálás alapján.

A rendőrség mindenesetre igen helyesen cselekszik, ha a tüntetések ügyét a legszigorubb elbírálásban részesíti, mert egyre-másra tarthatatlanok kezdenek lenni azok az állapotok, a melyeket egy csomó csapni való subanc állandósít meg. Egyébiránt egyik-másik színészsző magára is vessen az ilyen tüntetések alkalmából, mert a claqueur-rendszer deledgetésével főleg ők mérgecsítették el a viszonyokat.

A halálugró tolvaj.

(A vádtanács határozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 21.

Nagy riadalmat okozott két hónap előtt az aradi Nádor-szállóban az a kalandos lopási história, melynek *Abrahám Agoston Antal* volt a hőse. Jelenleg a törvényszéki fogházban ül *Abrahám*, kinek ügyével ma a vádtanács foglalkozott, miután a tolvaj védője, *Radó Károly* dr. utján előzetes letartóztatásának megszüntetését kérte.

Abrahám, kinek szaltó mortáléja szerzett nevezetességet, november 14-én követte el lopását. *Biró Bálint*tól, míg ez a szálló udvarán kocsija mellett aludt, ellopott 695 korona 20 fillért, mely zsebkendőbe kötve mellényének belső zsebében volt. Mikor a Nádor-szállónak az Erzsébet-körut felé néző falán át akart mászni, éppen arra haladt a rendőrjárát. A rendőrök elől visszaugrott az udvarba, s felmászott az ott álló emelet magasságu ecetfára. Mikor létrán utána akartak jutni, meglóbálta magát és óriási lendülettel a szomszédos *Nikodém-ház* csatornájára repült. Innen szedték le azután a rendőrök. A tolvaj így meg lett volna, a zsebkendőt is megtalálták nála, de a pénz hiányzott belőle. Vagy menekülése közben, vagy még előbb eldugta. Azóta folyt a vizsgálat ellene, de a pénzről nem akart tudni semmit.

A vádtanács mai ülésén kérelmének nem adtak helyet, hanem továbbra is fenntartották előzetes letartóztatását. Azt a védekezését, hogy teljesen ittas volt s ennek következtében nem emlékezik tettének elkövetésére, valamint arra sem, hogy a pénzt hova tette, nem fogadta el a vádtanács, mert több tanu igazolja, hogy a lopás előtt józan volt, s ravasz megfontolással leste, míg *Biró Bálint* elaludt.

Nem helyezték szabadlábra azért sem, mert már ötször volt büntetve lopásért, s állandó keresetforrása nincsen.

A rablás és könnyű testisértés címén emelt vádat elejtette vele szemben az ügyészség.

Aradi Közlöny.

Január elsejével új előfizetést nyitottunk az Aradi Közlönyre.

Ugy érezzük, hogy hangzatos előfizetési felhívásra nincs szükségünk. A vidék legnagyobb, legértelmesebb napilapját adjuk az olvasó kezébe, mert célunk az, hogy kimerítő gazdag hirtalakkal, lapunk szellemi részének előkelő színvonalával, fölüllegessé tegyük a vidéken a fővárosi lapokat.

Az Aradi Közlöny, függetlenségének teljes tudatában, a törhetlen, tiszta szabadelvűség, a nyílt szokimondás és a demokrácia fegyverével fog harcolni a jövőben is az igazságért és a közjóért.

Zászlónkon ez a jelszó áll: Mindent a közönség érdekében!

Az ARADI KÖZLÖNY előfizetési ára:

HELYBEN		VIDÉKEN	
házhöz hordva:		postán küldve:	
Egy évre	24.—	Egy évre	28.—
Fél évre	12.—	Fél évre	14.—
Negyed évre	6.—	Negyed évre	7.—
Egy óra	2.—	Egy óra	2.40

Csák Czirjék üdvözlése.

(Küldött rendfőnök.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 21.

Csák Czirjék dr. minorita rendfőnököt a hadmadosztályu vaskoronarenddel történt kiténtetése alkalmából az üdvözlések özöne árasztotta el. Ugy tegnap, mint ma számosan keresték fel részint személyesen, részint levélben és táviratban, hogy kifejezést adjanak a királyi kegy megnyilatkozása fölötti örömeiknek. A többek között: *Dessewffy Sándor* csanádgyházmegyei püspök, *Majláth Gusztáv* gróf, gyulafehérvári püspök, *Institoris Kálmán* polgármester, *Várady Antal* dr. és *Kohl Medárd* dr. címzetes püspökök, *Magyar Gábor*, a piaristák rendfőnöke és még számosan.

Azok között, kik ma üdvözlöttek, van *Arad város tanácsa*, mely *Varjassy Lajos* helyettespolgármester vezetése alatt jelent meg. *Varjassy* üdvözlötte a rendfőnököt, ki nemcsak az egyház, de a közügy terén is példaadó munkásságot fejtett ki. Kötelességének tartja ez alkalomból a város nevében üdvözlölni, s ennek nagy örömmel tesz eleget. Beszédében felemeltette az új templom építését, mely a rendfőnöknek a város iránti szeretetéről szóló tanúság.

Csák Czirjék hálás köszönettel fogadta a megemlékezést, és ígérte, hogy a jövőre még inkább szolgálatára lesz a közügyeknek.

Levélben üdvözlötte a rendfőnököt *Ugron Gábor* országgyűlési képviselő, ki a következőket írta:

Igen tisztelt Barátom!

*Dózsa György*t, amióta megkoronázták vassal, a székely ember nem szereti a vaskoronát. Mindig is jobban szerette az aranyat, mint a vasat. Azonban a kún embernek semmi sem árt meg, tehát — úgy vélem — a vaskorona se. Hogy egészségedre váljék, szívemből kívánom, sőt annál inkább, minél inkább féltetek tőle.

Üdvözöllek, mert nekem maradsz első rendű barátunk és csak másoknak légy harmadrendű lovag.

Kiváló tisztelettel maradok

igaz híved

Székely Udvarhely, 1908.

Ugron Gábor.

Urbán Iván főispán az alábbi levelet intézte Csákhöz:

Kedves Barátom,

Ma kaptam meg a vallás és közoktatásügyi miniszter értesítését kiténtetésedet ille-

tőleg, tehát enged meg, hogy ez uton fejezzem ki tiszta szívemből eredő őszinte örömet, — kívánva, hogy a mindenható isten ezen kiténtetéssel az emberi kor legvégső barátát engedje elérned.

Személyesen jöttem volna szívem igaz érzelmeit kitárni, de szobafogságom van, megint rosazul vagyok. Örömemhez és jó kívánságomhoz feleségem és egész körüöttem ülő csa ádom csatlakozik.

Ölel a viszontlátásig őszinte és igaz híved

Urbán Iván.

Írásban üdvözlötte *Salacz Gyula* országgyűlési képviselő. Személyesen keresték fel ma: *Dálnoki-Nagy Lajos* alispán, *Pap Ignác* görkel. román püspöki helynök, *Deutsch Bernát*, az izr. hitközség elnöke, *Tóttösy Géza* dr. kincstári ügyész, *Körmives József* iskolai igazgató. Gratuláló sürgönyt küldött: *Tabakovits Emil*, az új templom tervezője. Levélben üdvözlöttek: *Pachta Agoston* pápai kamarás, csanádi püspöki titkár, *Lázár György* szegedi képviselő, *Varga Ferenc* a szeged belvárosi apátplébános, *Ludinszky Lajos* miniszteri osztálytanácsos, *Hamvai (Hegedüs) Sándor* író, marosvásárhelyi főkapitány, *Novák Domokos* zala-koppányi plébános, *Kertay Ede* tanácsos, *Kertay Ilma*, *Dörner József* dombegyházi esperes-plébános, *Gászta Béla*, *Balla Frigyes* festő, *Dobó Ferenc* jáskiséri róm. kath. lelkész, *Kövesdy Lajos* postamester.

Nagy számban keresték fel a rendfőnököt a minorita atyák által istápoli szegények, kik megható szavakban hálálkodtak előtte és szerencsét kívántak neki.

A rendjelet *Wlassics Gyula* dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter meglehangu levél kíséretében megküldötte *Dessewffy Sándor* csanádi megyés püspöknek, felkérve őt, hogy vagy személyesen, vagy helyettese adja át *Csák Czirjéknek*.

Egy országos szélhámos letartóztatása.

(Elszűllött bankhivatalnok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 21.

Megirtuk a minap, hogy a budapesti rendőrség letartóztatta *Baróti Ferencet*, aki a Vakokat gyámolító országos egyesületnek volt az irnoka. *Baróti*ra ugyanis rábizonyult, hogy az egyesület perselyeit feltörte és azokból több száz koronát ellopott. *Baróti* ellen *Eperjessy Károly* rendőrfogalmazó vezető a vizsgálatot és megállapította, hogy *Baróti veszedelmes szélhámos*.

A valódi neve *Clementisz Ferenc*, ceglédi születésű 51 éves volt bankhivatalnok. Magánokirathamisítás miatt már kétszer őt esztendél börtönre volt ítélve. Az egyesületnek egy esztendő óta volt irnoka és ezalatt az idő alatt a legkülönbözőbb szélhámosokkal csalta meg az egyesületet.

Ő volt az, aki 1896-ban *Perczel Dezső* akkori belügyminiszter nevével hamisított okiratok alapján a nezsideri adóhivataltól 200 ezer koronát akart két társával kicsalni. Akkoriban nagy szenzációt keltett az eset, *Clementisz* azonban nem tudták elfogni, mert megszökött. Azért vette fel a *Baróti* nevet, az *István*ut 86. számú lakásán pedig *Donovits Lajos* néven jelentette be magát. Most, hogy kiderült viharos multja, beismerte, hogy a Vakokat gyámolító egyesület perselyeit ő hontotta fel, ismerve a felbontás módját, és tudván azt, hogy hol vannak elhelyezve az egyesület perselyei. Rendesen magával vitt egy facér kereskedőseget, aki a táskát vitte utána.

Hogy bizalmat keltsen maga iránt, az egyesület nevében egy felhatalmazást hamisított. *Clementisz* már hónapok óta üzte ezt a manipulációt, de a nemes működésű egyesületet

más módon is megkérősitotta. A lakasan ugyan is egy csomó hamisított községi bizonyítványt és ajánló levelet találtak, amelyek alá előkelő emberek aláírásait hamisította.

A rendőrség többek között egy érdekes szélhámoságát derítette ki. *Klementisz* ugyanis tudta, hogy a Vakokat gyámolító egyesület kérvényezőknak, ha azokat valamely alapító tag ajánlja, kisebb-nagyobb segítséget szavaz meg. Egy napon ugyanis egy kőhalmi vak ember kérelme érkezett az egyesülethez, amely mellett ott volt *Kőhalom* község személyazonosságát bizonyító okmánya és egy ajánló levél egy előkelő közhivatalnok aláírásával, aki az egyesület alapító tagja. *Az összes okmányok hamisítottak voltak*, amelyről azonban természetesen nem tudott az egyesület és a kérvényre 120 korona segítséget szavazott meg. A pénzt átadták *Clementisz*nek, hogy küldje el a kőhalmi vak embernek. *Clementisz* 2 koronát póstára is tett, a feladó vevényt azonban 120 koronára hamisítva, beszámolt vele az egyesület választmányának. Néhány nap múlva *Kőhalomról* egy levél jött, a melyben a község köszönetet mond a nemes adományért. Természetesen ez a levél is hamisított volt.

Bizonyos, hogy *Klementisz* több hasonló csalást követett el. Kiderült, hogy *Clementisz* sűrűn járt vidéken, a többek között *Pécs*re, *Szegszárd*ra, *Zimony*ban, *Zombor*ban, *Monoron* és *Eszéken*. Valószínű, hogy ezeken a helyeken mindenütt csalt. A budapesti rendőrség folytatja a nyomozást.

A csoda-rabbi eltűnt.

(Szókés a rendőri vizsgálat elől.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 21

Buchholz József, a jövendőmondó csodarabbi, akinek tudományát legutóbbi számunkban megvilágítottuk, ma megszökött Aradról. A rendőrség, annak a beszélgetésnek révén, melyet az *Aradi Közlöny* egy munkatársa vele folytatott, tudomást szerzett róla, hogy miféle üzletet folytat a titokzatos *B. József* és ennek alapján ma délutánra megidézte őt. *Buchholz* azonban nem jelent meg, — bár még négy napra lett volna engedélye — fölszedte a sátorfáját és nagy sietséggel elutazott.

Buchholz József e hó 18-án jelent meg *Kovács* Antal rendőrhadnagyánál és bejelentette, hogy a Nádor-szállóban, belépő-díj szedése nélkül, *mnemotechnikai mutatványokat* akar végezni, azaz könyvek felhasználásával számfejtést és gondolatolvasást akar végezni. Miután erre más városokban is engedélyt kapott, (legutóbb Szegeden volt) *Sarlot* Domokos főkapitány az engedélyt neki január 18-tól január 25-ig terjedő időre megadta. A „belépő-díj szedése nélkül” annyit jelent, hogy a publikum tetszése szerint fizethet neki. A mint megírtuk a csoda-rabbi az engedélynek ezt a részét is megsértette, miután két koronában állapította meg a taksáját; ezenkívül a mindenese, aki a másik szobából sor szerint bocsátotta be a feleket, negyven fillért szedett mindenkitől.

Az iratok szerint *Buchholz* *cernovici* (bukovinai) illetőségű, 58 éves egyén.

Abból a beszélgetésből, a melyet ma nyilvánosságra hoztunk, de a közönség köréből érkező jelentések szerint is, kiderült, hogy *Buchholz* büntetendő cselekményt folytat, a mely a kihágási törvény 79. §-ába ütközik. Ez a szakasz ezt mondja:

Varázslással, szellemek idézésével, ráolvasással, jóslással, kártyavetéssel, álomfejtéssel és mások rászédésére számított hasonló

személyvesztéssel üzletszerűen foglalkozók: nyolc napig terjedhető elzárással és száz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

Miután ekép határozott gyanuja volt annak, hogy *Buchholz* büntetendő cselekményt végez, a rendőrség megtette az intézkedéseket a jövendőmondó betiltására. E célból *Berec* Ferenc alkapitány, kihágási bíró ma délutánra megidézte *Buchholz*ot. A jövendőmondó délelőtt aláírta az idézést, de délután nem jelent meg a kihágási bíróság előtt.

A kik a Nádor-szállóban kérdezősködtek felőle, azt az értesítést kapták, hogy a csodarabbi ma délután kíséreléssel együtt elutazott. Szóval: a jövendőmondó a büntetés elől megszökött s most más városokban fogja az emberek hiszékenységet kizsákmányolni.

A rendőrség, a mint értesülünk, miután *Buchholz* az idézésre nem jelent meg, megtette az intézkedéseket tartózkodási helyének kipuhatolása iránt.

Akik a csoda-rabbi látogatói voltak, azok előadása szerint *Buchholz* nekik is csaknem ugyanolyan jövendöléseket tett, mint aminők a tegnapi cikkben, a beszélgetés során leírtak. Majd mindenkinek azt mondta, hogy kis gyerekek korában nagy veszedelemben forgott, a neje nagyon szereti és jól fog neki menni a dolga. Ez mutatja, milyen primitív módon csalt.

Ma délelőtt még nagyon sok látogatója volt. Körülbelül harmincan jelentkeztek, akik közül azonban csak tizenhatsz fogadhattak. Sokan voltak előjegyezve délutánra, sőt holnapra is.

Délelőtt háromnegyed tizenkettőkor kézbesítette egy detektív a rendőrség idézését, hogy délután három órakor a kihágási bíróságnál jelenjen meg. Közvetlen ezelőtt mind a ketten elmentek ebédelni. Állítólag valamely kóservendéglőbe mentek.

Két óra előtt érkeztek vissza, s ekkor lázas sietséggel kezdtek készülni az utazáshoz. Gyorsan fizettek, csomagoltak, és kocsit kértek, hogy elutazzanak.

A portás megkérdezte tőlük:

— Hova utaznak?

— A hova a vonat visz bennünket.

A podgyászukat kocsira rakták, ők pedig gyalog mentek ki a pályaudvar felé.

Egy órával később egy detektív kereste őket. A szálló személyzete csak azt a felvilágosítást adhatta nekik, hogy elutaztak. Délután még nagyon sokan jöttek, hogy a csoda-rabbi által jövendöltessenek maguknak, de csalódként távoztak el.

Azok száma után következően, akik a csodarabbi látogatói voltak, a csodarabbi négy nap alatt körülbelül nyolcszáz koronát keresett, miután sokan voltak, akik négy-öt koronával is honorálták a jövendöléseit. Különösen, akiknek nagyon kedvező jövendőt jósolt.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 24. Az aradi mérnök és építész-egylet estélye (Fehér Kereszt.) — Az aradi kőműves segéd munkások önképző szakszerveületének műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Kass-vendéglő.)

Január 31. Az aradi kereskedőifjak táncestélye (Központi szálló.) — Az egyesült ujarad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó-egylet álarcos bálja (Martini vendéglő.) — A kurticsi izraelita jótékony nőegylet táncvigalma (Nagyvendéglő.)

Február 1. Tanítófal (Polgári fiúiskola.) — Az aradi könyvnyomdászok táncestélye (Vass.) — A borosjenői ifjuság táncvigalma (Központi szálló.) — A paulisi polgári olvasókör táncestélye. — A gyoroki iparos olvasókör hangversenyyel egybekötött táncvigalma (Nagyvendéglő.)

Február 2. Az aradi borbély és fodrász ifjuság táncvigalma (Kass vendéglő.)

Február 7. A pankotai polgári jótékony nőegylet táncvigalma (Fehér Kereszt.) — Az aradi m. kir. posta-és távirda állászték és szolgák táncvigalma (Kass-vendéglő.)

Február 8. A Lloyd-társulat estélye este 9 órakor (Lloyd helyiség.) — Az aradi cipészek szakszerveületének táncvigalma (Vass.)

(=) A mérnökök estélye. Az aradi mérnök és építész-egylet estélye f. hó 24-én a Fehér Kereszt szálló nagytermében tartatik meg és nem a Központban, amint az jelezve volt. A vigalmi bizottság, mely eddig is tanujelét adta a rendezésben való rátermettségének, ezuttal is teljes ambícióval látott hozzá, hogy az ez idei első mérnök-estély fényes sikerű legyen. A bizottság ezuton is kéri a fiataliságot, kik a mérnök estélyre való meghívásra igényt tartanak és talán tévedésből eddig olyat nem kaptak, hogy ezt a vigalmi bizottságnak bejelenteni sziveskedjenek.

(=) A gyoroki iparos olvasókör február hó 1-én vasárnap a nagyvendéglő összes termeiben, a saját könyvtára javára, egy jöhrű zene- és közreműködése mellett hangversenyyel egybekötött zárkörű táncvigalmat rendez. Belépti díj: Személyijegy 2 korona. Családjegy 4 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak, s hirlapilag nyugtáztatnak.

A belügyminiszter megjegyzései

Arad költségvetésére.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 21.

A miniszteriumból ma leérkezett a város 1903. évi költségvetése, melyet kormányhatósági jóváhagyás végett terjesztettek föl a belügyminiszteriumhoz. A miniszter általánosságban jóváhagyta a város költségvetését a 61 százalékos pótdóval együtt, több pontjára azonban megjegyzéseket tesz.

Azt mondja leiratában a miniszter államtitkárja, hogy az 1903. évre a város házipénztáráról szerkesztett költségelőirányzatot, mely szerint a bevételek 1.006.820 koronát, a kiadások 1.502.920 koronát tesznek ki s így 496.100 korona hiány mutatkozik, az alábbi észrevételekkel jóváhagyja és megengedi, hogy a fenti hiány fedezése céljából a városban fizetett állami egyenes adó minden koronája után hatvanegy fillér városi pótdó vettessék ki.

Az egyes tételekhez a következő észrevételeket fűzi a miniszter: A bevételi rovat 21-ik alatt „az elhagyott gyermekek gondozási költségeinek fedezésére a gyámpénztári tartalék-alap jövedelméből” 6000 korona irányoztatott elő; — erre nézve azt kívánja a miniszter, hogy külön felterjesztésben kérje ki a város a kormányhatósági engedélyt.

A *Kossuth-szoborra* adományozott összeg 3000 koronás törlesztési összegét függőben tartja mindaddig, míg az ezen ügyben hozott közgyűlési határozatra nézve a folyamatba tett külön tárgyalások alapján érdemleges intézkedés nem lesz.

Megengedi a miniszter azt is hogy a követezi alapról az azt illetéktelenül terhelő 7360 koronát levegyék.

A kiadások 61-ik tétete alatt a *honvédszár laktanya* építésére felvett kölcsön törlesztésére 1780 koronát irányoz elő a költségvetés, kérdést tesz itt a miniszter arról, hogy hányadik törlesztési részlet az ide, s a részletek esedékes kamatai elő vannak-e irányozva?

A nyugdíj- és csatornázási alapokról készített külön költségvetéseket jóváhagyta a miniszter.

Tudvalevő, hogy *Műlek* Lajos dr. törvényhatósági bizottsági tag a költségvetés több pontja ellen felebbezéssel élt. A miniszter *Műlek* felebbezéseit, — kivéve a marha-levelek kezelésére vonatkozót, melynek ügye még külön tárgyalás alatt áll, — elutasítja avval az indoklással, hogy a költségvetési tételeknek az

eddig tapasztalatokból eltérően való leszállítása csak látszólagosan javítana a város pénzügyi helyzetén, tényleg azonban zavarokat idézne elő a háztartásban. Mülek Lajos ugyanis főképen az ellen irányította felebbezését, hogy úgy a hármás-bizottság, mint maga a tanács és a törvényhatóság is a költségvetés némely tételére magas összegeket irányzott elő. Miután azonban a miniszter úgy találta, hogy ugyanezek az összegek a múltban inkább kevésnek, mint soknak mutatkoztak, a felebbezéseket el kellett utasítania.

HIREK.

Dohányzás a vonaton.

— Egy aradi gépészmérnök cikke. —

Arad, január 21.

Egy fővárosi lap nemrégiben szövéttette a Magyar Államvasutak igazgatóságának rendeletét, a melylyel a vonatokon való dohányzást szűkebb korlátok közé szorította. E tárgyban most egy aradi fiatal gépészmérnök, Szathmáry Károly nyilatkozik ugyanannak a lapnak a hasábjain. Szathmáry cikkének érdekesebb részei ezek:

Vegyük csak úgy a dolgot, ahogy van. Az utasok között a hölgyek túlnyomó része, a nemdohányzó urak s a dohányzó férfiak egy része az első helyen említendő *gyermekkel*, bizonyára örülni fog ha az amugy sem kellemes utat egészségére föltétlen kedvező hatású jó levegőjű kocsiiban töltheti nem tekintjük, hogy a dohányzó szakaszok tisztántartása a legjobb igyekezet mellett is sok kívánni valót hagy hátra. Igaz, hogy az utazó közönség egy jó része rendes körülmények közt sajnos, nem sokat törődik az utóbb említett körülménnyel, de azt mégis megengedhetjük, hogy egy államvasutja némi tisztességre, nyugotibb szokásokra oktassa azt, kinek szüksége van erre, még ha ez az illetőnek némi kényelmetlenséget is okoz.

Német példának lehet nevezni az intézkedést, mert ott is meg van e megrendszabályozás, de azért egész bátran végigutazhatunk Franciaországon, sőt átmehetünk Angliába, a nagy dohányosok hazájába s e három királyság földjén is már régen életbeléptetve találjuk a hasonló intézkedéseket. Hogy sok, nekünk megfelelő példát lehet Németországból áthozni, az nem szűgyen, mert igaz is s nem tehetünk róla, hogy bár jól esnék, ha minél nyugotibbaknak is vallhatnánk magunkat, de azért mégis Németország is elég nyugoti nekünk nagyon sok tekintetben.

Vagy mit szólnak hazai dohányosaink ahoz a korázósához a kellemes dohányzásnak, mely Belgium, Hollandia, Franciaország stb. jobb vendéglőiben, szállóiban van meg. Azt hiszem, ez elég közismert dolog, hogy a bővebb megbeszélés fölszemes, de csak azt óhajtjuk megmutatni, hogy ami helyes, még nem mind német, ha ott már meg is van. Ha többen látnánk, hogy mily természetesen veszi ki az angol munkás a rövid pipát szájából — melyet pedig egész nap elaludni nem hagy — midőn egy vasúti váróterembe lép, hát mi is hamarabb barátkoznánk meg e gondolattal. Pedig NagyBritanniában a kandalós fűtési rendszer elég iriss levegőt nyújt, de még nem nyújtja a tisztaságot, ami némileg mégis csak szükség.

Soknak előnyét élvezzük mi — csak a tények kedvéért említem — pusztán csak azért, mer az egész közlekedési berendezésünk nem valami régi. Vagy vajjon kellemes volna-e itthon az a régi oldalnyiló szakaszos kocsi, mely Brüsszel—Oszttende között bonyolítja le a rendszer napi forgalmat. Nézzük csak meg a vasúti kocsikat Angliában! Kingstown és Dublin kö-

zött az utas szinte fél beülni a rozoga alkotmányba s vicinális gőzsnek se állna be nálunk az a mozdony. Vagy Ardrossan és Glasgow között az Írország és Skócia egyik fő összekötő vonalán, vagy Észak-Franciaország stb. nem direkte nemzetközi forgalmát lebonyolító vonatai bizony eléggé nem modernnek. S aki megakarja tudni, hogy hogy esik a ködös Albionban az a nagyobb állomásokon betölt lábmelegítő, midőn a hideg, párás lég egész átjárja az embert, s más fűtés nincs, az csak próbálja meg.

— Az aradi Kossuth-szobor pénze. Az aradi Kossuth-szoboralap számvizsgáló bizottsága tegnap este Tedeschi Viktor elnöklésével vizsgálat alá vette a szoboralap múlt évi számadásait. A munkálatok végével konstataálta a bizottság, hogy a szoboralapra készpénzben 15,370 korona van együtt, a megszavazott összegek, a melyek később esedékesek, 39,000 koronát tesznek ki; a szoborra tehát eddig 54,370 korona van együtt, és így annak megvalósítását az anyagi kérdések nem fogják soká késleltetni.

— A házi ezred az új mozgósítási tervzetben. A katonai vezérkar időről időre, a politikai viszonyok alakulása szerint új mozgósítási tervzetet dolgoz ki. Most készült el ismét az új tervzet, melyben meg van állapítva, hogy melyik hadtest, milyen eshetőségek esetén lesz mozgósítva. Szenzációs esemény, hogy a tervzetbe Olaszországot is felvették két hadtesttel. A hetedik temesvári hadtesttel, melyhez Arad házi ezrede, a 33-ik gyalogezred is tartozik, nem várható események előállítváai Oroszországgal és a Balkán államokkal találja szemben magát az első harcokban. Az új mozgósítási tervet, a térképekkel együtt megküldik az ezredparancsnokságnak.

— A régi országház. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A képviselőház gazdasági bizottságának legközelebbi ülésén Csávossy Béla ház-nagy indítványt fog előterjeszteni az iránt, hogy a Sándor-utcai képviselőházi épületet a Ház ingyen engedje át a fővárosnak; a képviselőház 37 évig bérben bírta az épületet s ez idő alatt csak egy arany évi díjat fizetett. A gazdasági bizottság az indítványt valószínűleg el fogja fogadni.

— Villamosvilágítás és katonazene a jégpályán. Az aradi korcsolyázó egyesület városligeti jégpályáján folyó évi január hó 22-én, csütörtök délután 1/4-től 1/7 óráig a 33-ik gyalogezred zenekeze villamfény mellett fog játszani. Belépti-díj: nem tagoknak és nőzöknek a jégpályán vagy a csarnokban 60 fillér.

— Nessi Pál ügye. Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy Nessi Pál képviselő ismeretes katonai ügye immár a második fórum elé jutott. Nessit ugyanis pénteken délután 3 órára a dandártiszti gyűlés elé idézték.

— Ertekezlet a munkáspénztár ügyében. Urbán Iván főispán a gazdasági munkás- és cselédsegélyező pénztár ügyében már egy ízben összehívott értekezletet most január hó 26-án délután 4 órára ujjalag összehívta. Az értekezlet a vármegyeház kistermében lesz.

— Kinevezés. Urbán Iván főispán ma Intitőrís István dr. aradi járási orvost tiszteletbeli megyei főorvossá nevezte ki.

— A szász trónörökösne. A milánói „Corriere dalla Sera” tudósítójának alkalma volt beszélgetni Mentoneban a szász trónörökösnevel és Gironnal. Azt mondták, hogy Genfből azért utaztak el, mert ott hideg volt és mert az emberek kíváncsisága már nagyon gyötörte őket. Mentoneban szintén bántja őket a kíváncsiak tömege és kijelentették, hogy valószínűleg Bor-

digherába mennek, ahol nincsen annyi idegen, mint Mentoneban. A válóper befejezését február végére várják. A trónörökösne lebetegése után polgárilag meg fognak esküdni, a mi előreláthatólag júniusban fog megtörténni. Az esküvő után Olaszországban szándékoznak állandóan letelepedni. A trónörökösne végül ezeket mondta: „Ha Giron a férjem lesz, majd egy hosszabb cikkben nyilvánosságra fogja hozni azokat a komoly okokat, amelyek engem a szász udvar elhagyására készítettek.” Drezdából jelentik, hogy Mayer Lujzát, a trónörökösne komornáját kihallgatták a születendő gyermek törvényességére nézve. A komorna azt mondotta, hogy a gyermek a trónörökösstől való, mert ő biztosan tudja azt az időpontot, midőn Giron intim viszonyt kezdett a trónörökösnevel. Akkor pedig a trónörökösne már áldott állapotban volt.

— A Neuman-palota építése. Megirtuk már, hogy Neuman testvérek Aradon egy kétemeletes bérházat építtetnek Tabakovits Emil építész tervei alapján. Mint értesülünk a munkák nagyobb részét már vállalatba is adták egyes iparosoknak és pedig: a föld, kőműves és elhelyező munkát Frick József aradi kőműves mesternek, az ácsmunkát Hack Frigyes aradi ácsmesternek, a kőfaragó munkát Mairovits Emil borossebesi vállalkozónak, a szerkezeti vasak szállítását Weitzer-féle waggon és gépgyárnak, a hengerelt tartók szállítását Frankl A. Hermann és fia budapesti cégnek, az asztalos munkát ifj. Czeiler István asztalos mesternek, a bádigos munkát Kohn József bádigos mesternek, a mázólo munkát Czeiler István mázólo mesternek, az üveges munkát Gebhart István és Szabó Albert vállalkozóknak. Az új palota tudvalevőleg folytatása lesz a régi Neuman-palotának egészen a Kiss-féle házig.

— Új minorita házfőnök. Musits Anselm. a pancsovai minorita plébános-helynök, a ki egy időben a rendház főnökségét is viselte, ez utóbbi tisztségéről leköszönt, s helyébe dr. Csütörtök Arnold lelkes és hittanárt nevezték ki a rendház főnökévé.

— Egy öngyilkos apa rémtette. Bécsből táviratozzák, hogy ott ma Knischl Mór pénzügyőr lakásán két kis fiát felakasztotta az ablakvasra, magát pedig az ajtókilincsré. Mindhárman meghaltak. A szörnyettett oka ismeretlen.

— Az anyakönyvezetők köréből. A belügy-miniszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Aradvármegyében a vadászati anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető-helyettesse a születési és halotti anyakönyvek vezetésére szorítókozó hatáskörrel, Guj Miklós jegyzői irnokot nevezte ki.

— A nagyikindai adópanama. Megirtuk, hogy a nagyikindai adóhivatalnál történt sikkasztásból kifolyólag Müller József városi tanácsost állásától felfüggesztették. Egyidejűleg úgy elene, mint Bogdán Zsivkó polgármester ellen elrendelték a fegyelmi vizsgálatot. Mindezen intézkedéseket a Tóth nagybec. kereki pénzügyigazgató által megejtett vizsgálat eredményezte. Mint Nagyikindáról írják, tegnap dr. Vincsikdy Ernő h. alispán is megjelent a városban és az ő vizsgálata azt derítette ki, hogy a hamisítások egy már régebben elbocsátott díjnokot, Wolf Lázárt terhelik, akit a rendőrség azonnal letartóztatott. Jellemző, hogy Wolf Lázár oly szegény, hogy családjával együtt éheznek, miért is a városi szegényalpból husz korona segélyt szavaztak meg neki a múlt hónapban.

— Elvadult lovagias ügyek. Hódmező-Vásárhelyről táviratozzák, hogy egy hírlapi polémia nyomán Kemény Sándor és Esperes János, az ottani krajcáros újság szerkesztői provokálták Szentmiklósi Józsefet, a „Vásárhely és Vidéke” szerkesztőjét. Szentmiklósi a kihívást visszautasította és a két kihívót a járásbiróságnál rá-

galmazásért feljelentette. Espersit János ma délután a városháza kapujában inzultálni akarta Szentmiklosit, s mikor ez *revolvert rántott*, Espersit megfutott.

— **Öngyilkos kereskedő.** *Stubnya* fürdőről táviratozzák, hogy az ottani vasuti állomás várótermében *Klein Nándor* tescheni kereskedő, a ki hétfőn este érkezett oda a *Ruttka* felől érkező vonattal, alighogy a vonatról leszállt, föbelőtte magát. Állítólag családi perpatvar kergette a halálba és erre vall egy nála talált levél is, a melyben elmondja, hogy két gyermekét sajnálja, de *feleségét nem*. Felesége *Stubnyi* rokonainál van láogatóban.

— **Dohánycsempész hordár.** A radnai utóh ma hajnalban három óraker elfogták a 4 es számú vasuti hordárt, aki 80 kiló csempészett dohányt akart a vasuti indóházhoz szállítani. *Czibula* őrzető csipte el a tartalmas szállítmányt, a hordárt bekísérte a városházára, ahol ez *Murády Almos* rendőrhadnagy előtt avval védekezett, hogy egy *uri nő* bizta meg őt a szüzdohányrak a pályaudvarra való szállításával. A dohányt elkobozták a hordártól, az ügyet pedig áttették további eljárás végett az aradi pénzügyigazgatósághoz.

— **Harmadosztályú kocsi a gyorsvonaton.** A jövő február hónap első napjától kezdve a magyar államvasutak gyorsvonatainak harmadosztályú kocsik is lesznek, ami a nem nagy pénzü utasoknak már régi óhajta. Ami a menetárakat illeti, azokat az igazgatóság már meg is állapította s a január elsején érvénybe lépett zónatarifaiba be is foglalta. Arról, hogy egy-egy gyorsvonathoz hány harmadosztályú kocsi csatolnak és hogy a harmadik osztályú utazó közönség számát mennyiben korlátozzák, nem kaptunk értesítést. Idejegyezzük, hogy amíg az utolsó, a tizenhatodik zónában az első osztályon 30, a második osztályon 20 koronát kell fizetni, addig a harmadik osztály díja csak 12 korona lesz.

— **Megfagyott ember.** *Nyári István* gáji lakos bejelentette a gáj-külvárosi kapitányságnál, hogy a külhatárban a *Barbos-dűlőben* egy ember fekszik megfagyva az uton. Barna kopottas kormos ruhában volt a 45 év körülinek látszó ember, bocskor a lábain s zsebében kilenc krajcár. A gáji rendőrségtől a helyszíni szemlén megjelentek a rendőrség részéről *Moldován Ödön* segédtiszt és dr. *Brück Gyula* kerületi orvos. Valószínűleg ittaság következtén fagyott meg a szerencsétlen ember kinek kilétét megállapítani nem sikerült. Az iratokat áttették az ügyészséghez, hol intézkednek majd a boncolásról, esetleg a személyazonosság megállapítása után a holttest eltemetéséről.

— **Merénylet egy pátriarka ellen.** Konstantinápolyból táviratozzák: Egy *Hacsikján Agop* nevű egyén, *Ormanian* örmény gregoriánus pátriarka ellen merényletet követett el. A merénylő *Erzerumba* való fiatal ember és gyógyszerész-tanuló a *stambuli Zaum-féle* gyógyszer-tárban. A templomlátogatók a merénylőt anynyira elverték, hogy el kellett szállítani. Az első kihallgatásnál beismerte, hogy *Ormaniant meg akarta ölni*, mert a pátriarka annak idején száműzetni akarta. Kunkapu összes utcáit katonaság tartja megszállva, mert újabb merényletektől vagy tüntetésektől tartanak *Hacsikján* esetleges büntársai részéről. Valószínű azonban, hogy büntársai nincsenek. Sok embert letartóztattak. Hogy a merénylő tagja-e az örmény

bizottságnak, még nem derítették ki. Ugy látzik, hogy örmény forradalmi iratok olvasása és *Ormanian* iránt érzett személyes gyűlölet volt tetteinek rugója. *Ormanian* sebe nem veszélyes. Szerdán a pátriarkátus épületéből magánlakásába, *Perába* vitték. A szultán, a nagyvezér, sok miniszter és diplomata érdeklődik a pátriarka állapota iránt. Örmény körökben a merényletet általában elítélik. Noha *Ormanian* nem volt képes az 1895-6-iki örményzavarok következményeit orvosolni, mégis minden lehetőt elkövetett az örmények érdekében és folyton sürgette a portánál követeléseik teljesítését. A pátriarkátus köreiből tagadják, hogy *Ormanian* utóbbi időben fenyegető leveleket kapott az örmény-bizottságtól. Körülbelül két év óta nem kapott ilyen levelet.

— **A petrisi iskola építése.** Az aradi állam-építészeti hivatal a petrisi állami elemi iskolának 10558 korona 47 fillér költségelőirányzat mellett leendő felépítése tárgyában január 15 én versenytárgyalást tartott. Ajánlatot tettek: *Schneider János* (Gyula) 1.25% és *Vollák József* és társa aradi építésszek 1.6% árengedménnyel. A bizottság *Vollák József* és társa ajánlatát fogadta el.

— **Méregkeverő anyós.** A badeni rendőrség — amint lapunknak írják — tegnap délelőtt letartóztatta özv. *Deutsch Józsefné* 64 éves magánzó nőt, akit saját veje panaszolt be. A vád szerint *Deutsch Józsefné* vejének a teájába *arzenikumot öntött*, hogy kivégezze vele. A vő, *Lakner Antal*, 38 éves, fodrász és borbélyüzlet-tulajdonos, kitiltotta házából az anyóst, aki egyenlenséget csinált mindig a házban. Az öreg asszony azért mégis bejárogatott a házba, persze a férj távollétében. Tegnapelőtt este *Laknerék* teát ittak. A tea után a borbély hirtelen rosszul lett, úgy hogy orvost kellett hívni. Az orvos *arzenikum* mérgezést konstalált rajta és azonnal segített. A rendőrség vizsgálatot indított, a melynek során kiderült, hogy az anyós a férj távollétében a teába *arzenikumot* kevert. Két család látta ezt. Az öreg asszony a rendőrségen bevallotta tettét, mire *letartóztatták*.

— **Gyilkos fiu.** *Kéthely* dunántúli község lakosait kétfős gyilkossági eset tartja izgalomban, melyet egy elüldözött fiu követett el mostoha anyján és ennek leányán. *Galó Dénes* kéthelyi gazdaember pár évvel ezelőtt mint özvegy ember vette feleségül özvegy *Kara Jánosnét*. *Galónak* három fiu-gyermeke, az asszonynak pedig egy leány gyermeke volt. A mostoha anya nem igen tudta tűrni a férje gyermekeit s ezek miatt sok civódás volt a házastársak között. Később, hogy a gyermekek felnőttek, *Galló* mesterségre adta őket vidékre s mikor azután a gyermekek elkezdtek a háztól, lassan visszatért a téke a házastársak között. Egy évvel ezelőtt a nagyobbik fiu, *Galó Károly* felszabadult, s mert nem kapott rögtön munkát, hazazament az apjához. A fiatal legény megérkezése ismét vizályt kellett a házastársak között, mert a legény nem tűrte mostohája durvaságait, aki emellett a saját leányát valósággal piperezte — A legény ekkor ismét elment, de időközben többször megfordult a háznál s ilyen alkalomkor a veszekedések ismétlődtek. Két héttel ezelőtt a kisebbik fiu, *Galó Ferenc* tért haza betegesen. Ezt a fiut is kiüzte a mostoha a házból s a beteg gyermek egy rokonához menekült. Megtudta ezt *Galó Károly*, aki vasárnap este haza ért s egyenesen beteg öccsét kereste fel, akitől megtudta, hogy miként bánt vele mostohája. Másnap délelőtt elment az apja házába, ahol mostoháját és annak leányát találta otthon. Szóváltás támadt az

asszony és a legény között, mire a fiatal *Galó* egy baltát kapott fel s azzal összevonta az asszony fejét, majd pedig a megrémült leányra vetette magát s ezt is agyonverte. A gyilkosság után *Galó* elmenekült s eddig még nem sikerült feltalálni. A leány azonnal meghalt, az anyja azonban másnapig kinlódott s ekkor ő is kiszenvedett.

— **Kifosztott grófnő.** *Bécsből* írják: *Bécs* és *Linze* között tegnap este lopás történt. Egyes gonosztevők, valószínűleg bécsi zsebtolvajok a vonaton ellopták *Struheim Ada* grófnő táskáját, a melyben a grófnő 2000 koronát kitevő készpénze és 40.000 koronát érő ékszerek voltak. A grófnő azonnal feljelentést tett a rendőrségen, ahol előadta többek között, hogy gyanuja van egy magas termetű, rendkívül elegánsan öltözött szőke haju és bajuszu férfiúra, aki egy kupéban ült vele. A rendőrség feketekönyvében rá is akadt a gyanúsított férfiú fotográfiájára. Ez az ember *Neustadt Sándor* bécsi születésű 38 éves, többszörösen büntetett zsebtolvaj, a ki egyike a legügyesebb bécsi zsebtolvajoknak. Valószínű, hogy még két büntársa is segített neki, mert rendszeren harmadmagával dolgozik. *Neustadt* nagy „zsákmány“-ra utazik és sokszor 8-10 ilyen zsákmányt kerit hataimába, míg elfogják. A rendőrség megindította a nyomozást a zsebtolvaj kézrekerítéséért.

— **Regénytárgy.** Az igazságszolgáltatás mindig szigorú s kell is, hogy szigorú legyen, de amikor kegyetlenné válik, föllázad ellene minden emberi érzés. A kegyetlen igazságszolgáltatást a legjelentékenyebb törvényhozási tényezők is erkölcszetelenségnek mondják. Az agent provocateurök ellen már rég felemelték szavukat a törvény őrei, mondván, hogy ezek leginkább alkalmassak kompromittálni az igazságszolgáltatást, a melynek pedig eszményi célja és rendeltetése van. Most olyan eset fordult elő a francia igazságszolgáltatásban, amely a kérdést egész terjedelmében és fontosságában újra napirendre viszi és bizonyos, hogy még igen nagy hullámokat fog vetni. Történt néhány napelőtt, hogy a párisi rendőrség egy megszökött rabot fogott el. A szerencsétlennek az volt a bűne, hogy a katonaságtól ismételtlen dezertált, a miért őt esztendői kényszer munkára ítélték. Mialatt *Madagaszkárba* akarták szállítani, utközben megszökött s csak a napokban került kézre újra. Neve *Meunier*. Az elfogott dezertőr tagadta, hogy *Meunier* vel azonos s azt állította, hogy a neve *Maignon Gaston*. Arca tényleg annyira megváltozott, hogy régi ismerősei sem merték határozottan személyazonosságát igazolni. Ekkor történt a brutalitás, amely a maga nemében páratlan. Egy *Quicheteau* nevű rendőrtisztviselő tudta, hol lakik *Meunier* anyja s az anyai szeretetre számított, hogy a rab azonosságát *Meunier* vel megállapítsa. — Az öreg asszony semmit sem tudott arról, hogy a fia a rendőrség börtönében van. A tisztviselő eihivatta az anyját és minden előkészítés nélkül konfrontálta a rabbal. A szerencsétlen asszony könyekben tört ki, a mikor a fiát meglátta. Az ő anyai szeme azonnal felismerte a fogolyban a fiát. A tisztviselő hidegen, megindulás nélkül nézte a szivtrázó jelenetet. A rab azonban, a mikor az anyja kitárt karokkal, könyes szemekkel közeledett feléje, elhárította az ölelést, mondván, hogy nem, ösmeri az asszonyt. Ez hirtelen tudtára ébredt annak, hogy az ő anyai szeretetét akarták felhasználni arra, hogy fiának árulója legyen. De hiába állította már, hogy csalódott. A konfrontálás eredményét pozitív bizonyítéknak vették és *Meunier* ismét *Madagaszkárba* kerül. A francia közvélemény leirhatatlan felháborodással vette tudomásul a dolgot, aminek valószínűleg folytatása lesz.

— **Figyelmeztetés az ingyen fényképígyében.** A mostani nyugodtabb üzleti időszak ivólóan alkalmas arra, hogy az életnagyságu fényképek nagyobb gondnal és figyelemmel készítsenek

Akinek
pénzre,
háztartásra,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
takarítónőre,
kertészre,

gazdasszonyra,
mindenesre,
szakácsnőre,
szobalányra,
házmesterre,
nevelőre,
nevelőnőre
van szüksége

Aki

üzletet,
butort,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,
házat,
telket,

birtokot,
kocsit,
lovat,
egyenruhát
eladni vagy venni
kiván

Aki

férjhez menni
v. nősülni óhajt,
tanórakat,
lakást,
állást,
ellátást
keres vagy ad,

gyermeket
örökbe fogadni
vagy adni
szereit,
tanulót felvenni
kiván

az
Aradi Közöny
kishirdetési rovatát
használja,
ez biztosan eredményeztet

GLOBIN^a legjobb bőrtisztító szer

finomabb cipőkhöz.

Globin a bőrt simulékonnyá és tartóssá teszi, és rövid idő alatt a legszebb fényt adja.

Raktáron van fekete és színesben:

Aradi és vidéke iparosok bőripari raktárszövetkezete. Kuttin Gyula cipőkereskedés. Leichter Lipót bőrkereskedés. Wolf János cipész. Kutányi J. cipőkereskedés. Weinberger János cipőkereskedés. Spitzer Jakab bőrkereskedés. Weisz és Rosenberg bőrkereskedés. Marek Samu és fia bőrkereskedés. 32

Papirkereskedés

TELEFON 126. SZ.

BLOCH H.

papirkereskedése,
könyvnyomdája,
fényképezési cikkek
raktára.

DISZLEVÉLPAPIROK

művészies kivitelű dobozokban, felülmulhatlan választék.

Könyvnyomda

FESTÉKSZEKRÉNYEK

olaj és aquarel.

RAJZESZKOZOK.

FÉNYKÉPÉSZETI GÉPEK.

IRÓ-ASZTALI KÉSZLETEK.

Rendkívüli nagy választék.

Valóban mérsékelt árak!

33

Fényképezési cikkek raktára

Naponta postacsomag-expeditió.

Képes művészlapok és vélelő lapok leggyobb választéka.

Az üzlet egész nap nyitva van.

Charta A radlessis most a legújabb merített levél papir

A legegánsabb névjegyek nálam készülnek.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgál a és véleményezve.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi védjegy törvény védelme alatt áll.

Ez a balzsam belsőleg és külsőleg használ. — Ez a balzsam: 1. Felülmulhatatlanul hatékony gyógyszer a tüdő- és mell minden betegségeiben, enyhíti a hurutot és megszünteti a váladékot, előlítja a fájdalmas köhögést a meggyógyítja az ilyen bajokat, még ha idülték is. 2. Kiválóan használ torokgyulladásnál, rekedtségnek és a torok minden betegségeiben stb. 3. Minden fázis alaposan megszüntet. 4. Meglepő gyorsasággal meggyógyítja a gyomorgöröcsöt, kólikát és hasasikarást. 5. Gyöngéd székelt okoz és tisztítja a vért meg a veséket, megszünteti a lepőkört és a melabút és megerősíti az étvágyat és az emésztést. 6. Kiválóan szolgál fogfájásnál, odvas fogaknál, szájjoshadásnál, és minden fog- és szájbetegségnél megszünteti a felbőgést és a száj meg gyomor rossz szagát. 7. Külső használatban csodás gyógyszeri képez minden sebre, lázas kiütésekre, szipoly, szemölcsök, égett sebek, fagyott tagok, rüh, kősz és bőrkütesek ellen, megszünteti a fejfájást, zugást, szakgatást, köszvényt, felfájást stb. **Vigyázzni kell mindig a zöld apácza-védjegyre, mely fent látható!** Legbiztosabb védelem a hamisítások ellen, ha közvetlenül hozzáfuk a gyárból, eredeti karton-dobozokban: bérmentve bármely postaiállomásra Ausztria-Magyarországon 12 kis, vagy 6 kettős üveg 4 korona. Bosznia-Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. **Küldés csakis az összeg előre való utalványozása mellett.**

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pragrad bei Raitisch-Sauerbrunn.

Thierry A. gyógyszerész Balsama és Centifolia-kenőcse.

Ez a gyógyszerében felülmulhatatlan két szer sohasem romlik meg, hanem ellenkezőleg, mentől öregbebbek, annál értékesebbekké és hatékonyabbakké válnak, sem fagy, sem meleg meg nem árt nekik. minél fogva minden évszakban használhatók. Csaknem mindig meghozzák a segítyt és sikert, legálább az orvos megerkeztéig; természetesen sohasem szabad hamisítványokhoz vagy más hatástalan, ugynevezett pótszerekhez nyulni, amelyekért csak hiába dobjuk ki a pénzt, hanem forduljunk mindenkor csak ozen ket rég kipróbált, kitűnő, olcsó, megbízható, a mellett teljesen ártalmatlan, világhírt szerhez, melyet minden eshetőségre készen, minden családban készleiben kell tartani. Ahol nem lehet valódi minőségben, a valódiság minden ismervével megkapni, ott rendeljék meg közvetlenül ily cím alatt:

An Apotheke A. Thierry limited Schutzengel-Apotheke in Pragrad bei Raitisch-Sauerbrunn. Központi raktár Budapeston Török József gyógyszerésznél, Zágrábban Mittelbach gyógyszerésznél és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél. 2712-II.

Jó órákat olcsón

küld 3 évi írásbell jótállás mellett privat vevőknek

Konrad János

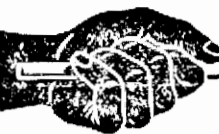
óragyára,
aranyárak kivitelű háza

BRÜX, 270. sz. (Csehország).

Jó nickel rem. óra frt 3.75.
Valódi ezüst rem. óra 5.80.
Valódi ezüst lánca frt 1.20.
Nickel ébresztő óra 1.95.

Czégem a cs. és kir. birodalmi czimerrel van ki-tüntetve, számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint ezeryi elismerő levél van birtokomozan. 2721

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

MINDEN HOLGYNEK SZÜKSÉGES ARCZBÖRE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású es most már az egész művelt világba el-terjedt készítmény nem zsiros kenőcs, hanem a bőr által azonnal fel-szívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan es azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőratkát (mitesser) es minden arcztisztatlanságot. Massazs-hoz használva eltüntet redőket, himióhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

42

Margit szappan 70 fillér.

Margit powder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban es drogueriarban.

Apátfalva: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenő: Pinter Fe-rencz, Boros-Sebenen: Zangerl Gyula, Berzoven: Székely Sándor, Cs.-Apaczán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermőn: Berkes Armin, Eleken: Ifj. Pekker István, Földeákon: Boros Károly, Glogoraczon: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Masznik Daniel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermosen: Schiögi Pál, Kun-ágotán: Fejes Lajos, Kuricszon: Hackenberger Laszlo, Medgyesgyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácsházán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kocsuth Pál, Nagy-Halmá-gyon: Hanzeros Adam, Nagy-Zerinden: Vally Géza, O-Peckán: Rókszin János, Pankotán: Posaevitz Gusztav, Pityarozson: Szabados József, Székelyváron: Fromm D. Traugott, Si-mándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemikokon: Hauszler Sándor, Tanczon: Runtz János, Új-Aradon: Ternajgo Geza urak gyógyszerárakban.

Felülmul minden eddig létezőt a

Sultán Rum,

mely a theának rendkívül kellemes es zamatos izt kölcsönöz.

Ára 1/2 literes üveg 80 kr., 1 liter 1 frt 50 kr.

Kitűnő izével páratlanul áll a

Sultán thea.

Ára: 1 deka 10 kr., 1/8 kilo 1 frt, 1/4 kilo 2 frt.

Gyermekek es felnötteknél egyaránt kipróbált kitűnő hatású szer

tüdőbaj, köhögés, nehéz lélegzés, angolkör, csuzos bajok ellen a

szagtalan, kellemes izű, friss

Csukamájolaj.

Ára egy üvegnek 1 forint.

Délmagyarország részére kizárólagos raktár:

Hajós Árpád

gyógyszertára es gyógyvegyészeti laboratoriuma 12'

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy gyermekkertésznő,

kerestetik. Ajánlatokat a kiadóhivatal közvetít. 190

Kölon bejárati szobát

teljes ellátás mellett keresek. Ajánlatok „Szentgyörgyi“ jelige alatt e lap kiadó-hivatalába kéretnek. 214

Másolásra

irodai dolgozatoknak, egyletek számadásai, vagy irodalmi fordításoknak gyakorlott és gyors irással ajánlom. Szives megkeresések „Schwarz J. 2“ címmel a kiadóhivatalba kéretnek. 224

Kis fiucska mellé

kerestetik egy fiatal lány. Cím a kiadóhivatalban.

Jutányos áron

adok zongorárákat kitűnő módszer szerint. Konschitzky Józsefné, Varjassy József-utca 14. sz.

Jemm E.

rég elismert Mell-Czukorkák

szék
köhögés és
rekedtség
ellen.

Engedélyezve 19. 4. 02. sz. 75066. helytartósági határozattal.

Egy csomag 50 fillér.
Kapható Aradon: Földes Kelemen, Hajós Arpad és Rozsnyay Mátyás urak gyógyszerárában. 25

Volster Izsó

uri szabó
Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.

(szemben az Erdélyi kávéházzal.)
Elvállal, bármilynemű **uri öltönyök** mérték szerinti elkészítését a legjobb **di-vat** és pontos **szabás** szerint a legjutányosabb árak mellett.
Javításokat és **átalakításokat** **olcsón** eszközöl. 228

Vidéki

téli és nyári vendéglő részére
egy teljesen jártas, óvadék-
képes

csapost
keresek,

a ki a román nyelvet is teljesen bírja.

Fiatal házaspár, kinek jó konyhája van, esetleg hentes-vagy mézárós-mesterséget űz, előnyben részesül. Ajánlatokat

Goldschmidt Mihály

céghez intézendők Aradra,
hol szíveségből esetleg bővebb felvilágosítás nyerhető.
Ugyanott egy használt, de jó karban levő jégszékény megvételre kerestetik. 128

Zálogcédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árrban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész
ARAD, TEMPLOM-UTCZA
Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb
óra és ékszer-raktára.
TELEFON 438.

Szönyeget javítani.

ha **perzsa, szmirna**, de bármilyen ki-javítás előfordul, ne tessenek máshová küldeni, itt Aradon még nem tudják, hogy a legszebben és legolcsóbban kijavítja azokat, mert már sok aradi uri háztól kapott dícséretet munkájáért. 114

Schwarcz József
szőnyeg tisztító és javító intézete.
József főherceg-ut 8.

Giller Róbert

órás és ékszerész
ARADON.

Van szerencsém tudomásuladni, hogy helyben,

Andrássy-tér 4. szám, Nádor-szálloda épületben

üzletet nyitottam.

Óra javítások
jutányosan és jótállás mellett esz-közöltetnek.

Tisztelettel
Giller Róbert,
órás és ékszerész. 146

Aki jó és szép cipőt akar

az készítesse cipőit

Seelinger M. Andor

uri és női minta cipészetiében
Szabadság-tér 4. (Pözl-kávéház mellett.)
Készít legújabb divat szerint és **16-105 lábakra** 134
(Orthopäd) gyógy-czipőket.

Új mosóintézet
megnyitása.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

Wesselényi-utca 47. sz. alatt

egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő és kitűnő munkaerővel rendelkező

mosóintézetet

nyitottam. Főörekvésem mindig oda fog irányulni, hogy igentisztelt megrendelőink minden igényeit teljesen kielégítsem, miért is a nagyérdemű közönség b. partfogását kérem.

Tisztelettel 148
Ifj. Lada Mihály.

714—1903. sz.

Hirdetés.

Miután az 1890. évi I. t. cz. 112. § a értelmében, minden járműnek éjjel és sötét időben, feltűnő helyen vagy lámpával világítva kell lennie vagy a vonó állatok legalább egyike csengővel látandó el, ennél fogva felhívom a lakosságot, hogy ezen törvény szakaszt szigorúan tartsák be.
Arad, 1903. évi január hó 18.

Narlot,
főkapitány.

PÖSTYÉN-FÜRDŐ

Csuz, kőszvény, Ischias. Exsudatumok egyedüli sikeres gyógy-lye. Télen is nyitva. Kinek az utazás nehézkes, használjon **házi kúrát** a postyeni iszappal, mely a házi orvos kezelésében minden gyógyszerrel felülmul. 5—10 kg. iszap, 10—20 üveg hévízzel egy kúrára elegendő. Használati utasítást, téli prospectust szívesen küld: a fürdőigazgatóság. 38

A maros-szlatinai
gyári vendéglő részére
családos

Vendéglős

kerestetik.

Bővebb felvilágosítást ad:
Leipnik Nándor kereskedő, Maros-Szlatina. 177

3 nap alatt meggyógyul

a **hugycsőfolyás** — ha több éves is — szabadalmazott tanulmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bécsi közpórházban s a párisi Hospital-Nydyben vérbajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetlenség és éjjeli magömlés meggyógyítására is feltétlenül biztos. **trend**, foglalkozás változtatás nélkül otthon titekből használható. Használati utasítással 10 frt. utánvéttel vagy az összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 30
Budapest, VIII. József-körút 53.

Wolf János

uri és női cipész
Arad, Szabadság-tér és Simonyi-utca sarkán.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legszebb kivitel s a legújabb divat szerint.

Továbbá elvállalok abnormis lábakra

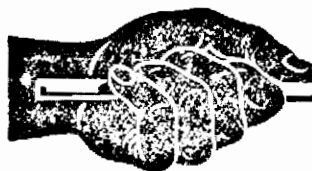
ortopäd-czipők

elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előírás szerinti

bakancs vagy csizma

elkészítését elvállalom, azon reményvel, hogy a legnagyobb igényeknek megfelelek.

Tisztelettel
WOLF JÁNOS. 115

Telefon szám 493.

CZIRKÁL GÉZA

asztalos,

Atzél Péter-utca 3. szám,

a színházzal szemben. 37

ASSZONYOK ÉS LEÁNYOK!

A havi bajok nehézségei, hátfájás, testlájás, göresök, lejtőlájás, rosszullét stb. ellen ajánlatos „Amasira“ egy határozottan ártalmatlanul ható és kellemesen bevehető theakeverék (poralakban). Orvosilag melegen ajánlva. Dr. med. M. Stuttgartban írja a többiek közt: „A belsőleg ajánlt gyógythoák közül, egy sereg kedvező tapasztalat alapján, egy újabb theavegyüleknek adam előnyt, amely „Amasira“ név alatt van bevezetve és hatásában tényleg minden más **theat felülmul.** stb. — Dr. med. G. Berlinben jelentést tesz eredményeiről és a többiek közt ezt mondja: „S. A. k. a. Köpenick S. asszonytól: A gyenge alkotású, kissé halavány páciens rosszullétről és hátfájásról panaszkodott a havi baj kezdeténél, valamint néhány nappal azután. A negyedik csésze teánál elmúltak ezen nehézségek. Más okból történt utolsó látogatásánál aug. 3-án **frissebbnek látszott, mint azelőtt. Életunsága elmúlt és most kettő helyett dolgozik.** stb. — J. asszony Stuttgartban közli: „Nem fogom elmulasztani minden felebarátomnak ezen kitűnően ható készítményt a legmelegebben ajánlani.“ stb. — A fenti, valamint minden elismerő irat eredeti példányai a gyárónál betekintésül le vannak téve. — **Amasira ára fél doboz 2 korona, egész doboz 3 korona (2—4 hónapig eltart).** Csupán A. Locher névaláírásával valódi! Egyedüli gyáros: **Andr. Locher. Pharmac. Laboratorium, Stuttgart.**

Raktárak: Aradon: G. Földes Kelemen, gyógyszerárában, valamint az Osztrák-Magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerárában. 54